

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKE LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 201.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 18. OKTOBRA — THURSDAY, OCTOBER 18, 1928.

LETNIK XXXVII.

Romunija preti Madžarom z izgonom. - Kriza v Mehiki.

MADŽARI VZNEMIRJENI RADI NOVE ROMUNSKO ODREDBE. — MADŽARI SE PROTIVIJO ROMUNSKIM POSTAVAM IN NOČEJO PRIZNATI NOBENE OBLASTI. — ROMUNI SMATRAJO TAKE ZA UPORNIKE IN JIH NAMERAVAJO IZGNATI.

Dunaj, Avstrija. — Vse države imajo več ali manj težave in sitnosti z narodnimi manjšinami, ki so prišle pod to ali ono vlado po zadnji svetovni vojni. Najbolj energično se upirajo Madžari romunski vladi na ozemlju, ki jo je pariška mirovna konferenca podelila Romuniji. Madžari trdijo, da bo s tem prizadetih kakih 600 tisoč Madžarov pod Romunijo.

Kakor znano skuša vsaka vlada pridobiti na en ali drugi način narodnosti, ki jih jim je naklonila vojna usoda. Tako so tu Romuni začeli delati načrti, kako bi asimilirali Madžare ob meji. S tem pa so zadeli na hud odpor. Madžari namreč neprestano vodijo tajne akcije za osvoboditev neodrešenih bratov. Med Madžari v Romuniji je vse polno tajnih društev, ki podpirajo delo proti raznarodovanju Madžarov v Romuniji. Zato je Romunija izdala ukaz, da se imajo vsi taki priglasiti za državljanstvo. To je rodilo hud odpor in madžarski listi pišejo naravnost revolucionarno proti Romuniji.

Romunska vlada, kakor poročajo, je na to odgovorila precej radikalno. Določila je dve leti časa za vse take, da se premislijo in se priglasijo za romunsko državljanstvo, ali pa njo zapuste Romunijo. To ni nič drugega, kakor izgon vseh, ki ne želijo postati romunski državljani. Madžari trdijo, da je s tem prizadetih nad 600 tisoč njihovih rojakov. Madžarska vlada bo apelirala na ligo narodov, tako trdijo poročila. Romuni na drugi strani trdijo, da Madžari v Romuniji so podpirani iz Madžarske in da zadnje čase ne upošteva nobenih romunskih odredb in se obnašajo tako nepokorno napram romunskim javnim organom, da je neznosno.

KRALJ ZOGU SI DOLOČIL PLAČO.

Dunaj, Avstrija. — Poročila naznanjajo, da si je albanski kralj Zogu določil 100 tisoč dolarjev letne plače. Kadar se pa poroči, bo prejela tudi njegova žena kraljica 20 tisoč dolarjev letne plače in enako plačo bo vlekla tudi vsak njegov sin princ, če jih bo kedaj imel. Ako ima statistika Albanance pravilno seštetje je Albanec okrog 1. milijona. Zdr. države štejejo 115 milijonov prebivalcev in je najbogatejša država na svetu in njihov predsednik ima 75 tisoč letne plače. Kralj Zogu pa si je določil 100 tisoč dolarjev letne plače. Če so Albanci sploh toliko vredni, poročilo ne omeja.

ZA SMITHA NOVI USPEHI.

Veliko navdušenja za Al Smitha v državi Missour. — Ko je Smith govoril je bilo zbranih 70,000 poslušalcev.

Sedalia, Mo. — V tem mestu je zavladalo veliko navdušenje, ko je došel Smith v mesto. Gostje so prihajali v mesto od vseh strani, tako, da je bilo vse mesto polno avtomobilov. Dospelo je tudi 30 posebnih vlakov, na katerih se je pripeljalo polno potnikov iz drugih krajev. Veliki koliseum v katerem se navadno udeležijo okrog 27,000 oseb, je bil natlačen do zadnjega kotička, udeležilo se je 70,000 oseb, ko je Smith govoril zbrani množici.

Med množico se je nahajala tudi Mrs. Sarah E. Cotton, dama visoke starosti 96 let. Vse se je trlo in hotelo priti v bližino, da sliši govoriti govornika Smitha, ker to je bila izvanredna prilika in posebna čast za to mesto. Navzoče so bile tudi zelo odlične osebe, ki so že veliko storile za Smithovo propagando.

Kakor skoro po vsej Ameriki, tako so tudi v tej državi zamorci zelo navdušeni za Smitha. Menda bodo skoro vsi zamorci za njega volili.

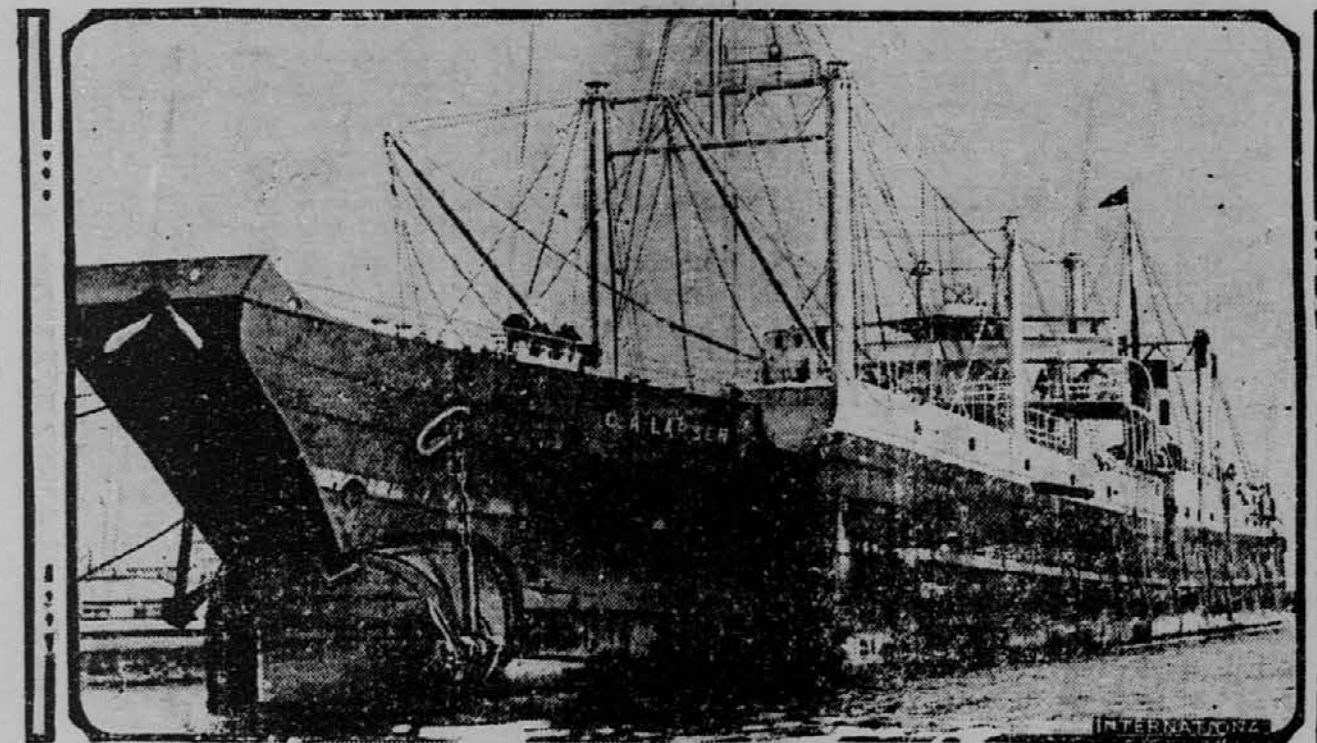
PRVI BANDIT V ZRAKU.

Marshalltown, Ia. — Vsa-kovrstni zločini in napadi so se že zgodili na zemlji in na morju, da bi se pa prigodil roparski napad v zraku na aroplanu, se do sedaj še ni slišalo. Prvi ropar v zraku je Clarence R. Frechette, ali nazvan "Pontiac air bandit", kateri je pred nekaj meseci prišel na zrakovno polje kot potnik, ki hoče v zrakoplovu potovati. Med vožnjo je pa ipov udaril pilota s kladivom po glavi, tako, da je bil skoro omamljen, vendar pa je vzdržal na svojem mestu. Nastala je borba med pilotom in banditom, kdo bi vodil zrakoplov. Med tem ruvanjem se je pa pilotu posrečilo zrakoplov privedi na zemljo, toda pri prehitrem spuščanju se je zrakoplov močno poškodoval, pilota in zločinca so morali oba odpeljati v bolnišnico.

VODJA MEHIKANSKIH UPORNIKOV USTRELJEN.

Mexico City, Mehika. — Pavel Lopez, eden izmed poglavarjev mehiških upornikov, je bil prijet in nato usmrčen na glavnem trgu v mestu Atotonilco. Upornik se je do zadnjega zoperstavil, da je nastala prava bitka, v kateri je ubitih 5 njegovih pristašev.

LADJA "C. A. LARSEN" ODHAJA IZ LOS ANGELES PRISTANIŠČA.

Velika ladja "C. A. Larsen" pod poveljstvom Byrd-a se odpravlja na raziskovalno potovanje na južni tečaj. Skupno se na ladji nahaja 57 mož.

KRIZA V MEHIŠKI TEKSTILNI INDUSTRIJI.

Lastniki tekstilnih tovarn groze, da zapro vse tovarne. — S tem bo prizadetih več, kakor 10,000 delavcev.

Mexico City, Mehika. — Mehiški tekstilni industriji, zlasti v dveh državah v Puebla in Tlaxcala, grozi resna kriza. Tekstilni industriji trdijo, da so sklepi na zadnji konvenciji tekstilnih industrij-cev povzročili krizo in pahnili tekstilno industrijo v Puebla in Tlaxcala v tak položaj, v katerem je ne mogoče konkurirati na trgu vsled previsokih obratnih stroškov. Zato so prisiljeni zapreti svoje tovarne.

Calles je brzojavno apeliral na lastnih tekstilnih tovarn, da naj ohranijo obrat za vsako ceno, ker s tem, ako prenehajo z obratom bodo ustvarili kritičen položaj, kateremu znanjo slediti ljudski nemiri in to bo škodovalo skupni državi.

Ako pride do tega, da tekstilne tovarne prenehajo z obratom v omenjenih dveh državah, bo zgubilo delo nad 10 tisoč delavcev.

PIJAČA DOVOLJENA 3 MILJE OD AMERIŠKEGA OBREŽJA.

San Francisco, Cal. — Mnogokrat se prigodi, da se tuje ladje, ki vozijo pijačo, preveč približajo ameriškemu obrežju in je vsled tega pijača zaplenjena, če ravno ni namenjena za Združene države. Ameriška postava zahteva, da se nobena ladja, ki vozi pijačo, ne sme približati več kot 3 milje od obrežja. Ako se približa čez to mejo potem lahko postane žrtev prohibicijske postave.

SIRIJE AMER. SLOVENC!

KRIŽEM SVETA.

Belleville, Ill. — Zanimiv slučaj se je zgodil te dni v De Soto, Mo. Na sodnijo sta prišla po poročilo dovoljenje Miss Novene Smith, stara 18 let in Edward N. James, star 88 let. County klerk, neka ženska, pa je odrekla podeliti poročilo dovoljenje, rekoč: "Tako različna starost pa ni kakor ne gre skupaj." — Letos je pač prestopno leto.

Rockford, Ill. — Izvrsten plesal je Debby Betts, ki je plesal 240 ur kar naprej. Ni se še čutil utrujenega in morda bi še dalje plesal, da ga ni prijel policija. Moraj je tekoj v Milwaukee, da se je zagovarjal, ker je ponaredil neveljavne čeke.

London, Anglija. — Iz Londona prihajajo vesti, da ameriški trg z suhim mesom nadkriljuje angleškega. Za časa svetovne vojne je Anglija zgubila trg z Dansko in Irsko, ker je tem Amerika pošiljala svoje ogromne zaloge. Čuje se, da za leto 1929 so že sklenjene pogodbe za pošiljatve mesa.

St. Joseph, Mich. — Willard I. O. Tmombly, nekdanji bogati iznajditelj neke nove naprave, je bil nedavno obsojen v ječo od šest mesecev do treh let. Aretiran je bil v Los Angeles, ko ga je njegova žena Mrs. Ethel H. Twombly tožila radi bigamije.

Los Angeles, Cal. — Poroča se, da družina Parker ne želi poslati nobenega zastopnika na mesto, kjer bo dne 19. oktobra obešen morilec Hickman, kateri je umoril 12 letno Marion Parker. Do njega pač n morejo imeti nikakih simpatij.

Berlin, Nemčija. — V Hamburgu je Blom & Voss Co. zgradila novo ladjo pod imenom "Kungsholm", z 20,000 ton, katera je bila name-

MUSSOLINI DIKTIRA OGRSKI.

Ogrska želi dobiti kralja. — Mussolini se vpleta v to zadevo. — Pravi: "Nič več ni potreba kraljev na svetu."

Budapest, Ogrsko. — Kot se je že enkrat poročalo, Madžari hočejo zopet postaviti kralja za svojega vladarja. Ogrski minister Stefan Bethlen, se poteguje za nadvojvoda Alberta Habsburškega, da bi on prišel na prestol, kot "kralj ogrski". To sicer ni še nič gotovega, kako bo ta zadeva izpadla.

Ta vest pa je prišla tudi na uho italijanskemu mogočnemu, Mussoliniju, kateremu je kri zavrela, ko je to slišal. Takoj je poslal izjavo v neki italijanski časopis, rekoč: "Jaz poznam veliko kraljev, kateri so zgubili svojo krono in prestol, zdaj pa želijo zopet obnoviti svojo nekdanjo moč dinastije, nikakor mi pa ne gre v glavo, da bi se mogel tudi narod temu podvreči in vzeti nazaj monarha za svojega vladarja. Monarhije, katere so bile uničene za vedno, ko je bila svetovna vojna končana, naj se zdaj zopet obnovijo? Ako si Ogrska zopet postavi Habsburžana za svojega vladarja, to bo njena smrt. Moč nekdanje Avstro-Ogrske dinastije, ravno tako moč Burbonov, Orleanscev in Napoleonistov je umrla za vedno."

Iz te njegove izjave je razvidno, kaj more biti vzrok, da se italijanski kralji odteguje in se hoče odpovedati.

njena za Svedsko-Amerikansko linijo. Ko pa so isto preizkušali, je eksplodiral en veliki motor, kar je povzročilo smrt treh uslužbencev in 22 mož je bilo težko poškodovanih.

Iz Jugoslavije.

MORILEC IZ LJUMERSKE O KOLICE PRIJET V LJUBLJANI. — PRVI SNEG V SLOVENIJI. — STRAŠEN ČIN NORCA NA SUŠAKU. — POŽAR NA SLINOVCAH PRI KOSTANJEVICI. — DRUGE RAZNE VESTI.

Ljubljanska policija aretirala morilca.

Pred dobrim mesecem dni smo poročali o groznem roparskem umoru, ki se je pripetil na okrajni cesti Ljutomer—Sv. Tomaž v gozdu Bukovnici pri Ljutomeru. Dne 21. avgusta t. l. je bil tam med 18 in 19 umorjen mesarski pomočnik Viktor Podplatnik iz vasi Leance, občina Bratonečiča v ptujskem okraju. Neznani morilec je svojo žrtev umoril s tremi revolverskimi strelami; ga oropal malenkostne svote denarja ter več živinskih potnih listov. Morilec je pobegnil, umorjeno žrtev pa so pozneje našli na cesti v luži krvi. Orožništvo v Mali Nedelji je o tem umoru takoj obvestilo ljubljansko policijo; čez nekaj dni pa ji je še sporočilo da je krvavo dejanje izvršil najbrže neki Ciril Z., 27 letni stavbinski delavec. Ta je bil včeraj aretiran v Ljubljani. Policija ga je ves dan zasliševala in natančno preiskala vse podrobnosti umora, toda aretirane se s čudovito in za preprostega delavca skoro neverjetno rafiniranostjo izmika dokazom o krivdi ter ve sproti povedati nešteto izgovorov, kje je bil ob času, za katerega je vprašan.

Sneg.

Letos je jako zgodaj padel sneg po naših gorah. Julijske Alpe, Karavanke in Kamniške planine so bile v nedeljo 23. sept. pokrite s snegom do višine 1400 m, nekatere gore še nižje. Vpliv zgodnjega snega se je takoj čutil po celi Gorenjski, v Kranju je padel termometer v nedeljo zjutraj na 8 stop. C.

Norec umoril človeka.

Na Sušaku se je v soboto 22. sept. ob 1 popoldne pripetil sredi ceste strahovit umor. 24 letni Anton Rahelič, ki je bil že dve leti v bolnici za umobolne v Stenjevcu, nato pa odpuščen kot ozdravljen, je napadel na cesti na vsem Sušaku znanega 64 letnega Aleksandra Wortmanna, ki je bil v družbi dveh dam. Rahelič je z velikim nožem dvakrat zabil Wortmanna v vrat in mu prerezal žilo. Wortmann se je takoj zgrudil mrtev na tla. Morilec se je pustil nato popolnoma ravnodušno aretirati policiji. Pri zaslišanju ni mogel nič izpovedati, temveč je neprestano jokal. Njegovi sodniki so izpovedali, da so ga zadnje dni pogosto prijeli napadeli blaznosti. Truplo nesrečnega Wortmanna so prepeljali na Reko, kjer so ga položili

v rodbinsko rakev.

Požar.

Preteklo soboto 22. sept. okoli polnoči je nenadoma nastal ožjen na posestvu Franceta Colariča na Slinovcah pri Kostanjevici. Zgorelo je popolnoma 26 m dolgo gospodarsko poslopje, v katerem je bilo med drugim 80 stotov sena, veliko slame, štirje zovovi in razno poljedelsko orodje. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Škoda je cenjena na 70.000 Din, zavarovalnina je neznatna. Zažgal je najbrže neki moški, ki je prenočeval na skednju. Radi požara se je silno prestrašila sosedna Pavlovič Marija. Strah je tako vplival na njo, da je padla na tla in obležala mrtva.

Na smrt obsojeni — ponoven morilec.

Poročali smo, da je 19. m. na cesti blizu Novega Sada Cvetko Prodanović z nožem zabodel svojega bivšega prijatelja dobrovoljca Milana Vučkosa. Morilca so zaprli. Sedaj so oblasti dognale, da je živel Prodanović, ki je doma iz Zaloma pri Nevesinju v Hercegovini, nekaj časa v Čikagu. Tam je bil leta 1917. radi umora nekega Amerikanca obsojen na smrt, pa se mu j posrečilo, da je pobegnil. Ameriške oblasti so ga dolgo zasledovale. Prodanović se je pod napačnim imenom vpisal kot dobrovoljec za solunsko fronto, kamor je tudi prišel. Po koncu vojne je dobil 8 johov zemlje.

Strahna nesreča.

V torek 18. sept. zgodaj zjutraj se je družba petih oseb z avtomobilom peljala iz Novega Sada v Sremske Karlovce. Med potjo je hotel sofer peljati čez železniško progo, v tem trenutku je pa s polno brzino pridrvel belgrajski osebni vlak. Nesreča je bila neizbežna. Vlak je zadel v avtomobil, ga prevrnil in tiral 200 metrov daleč pred seboj. Tri osebe na avtomobilu so bile takoj mrtve, dve pa tako težko ranjeni, da ni upanja, da bi ostali pri življenju.

Velika nevihta v Splitu.

V Splitu in v okolici je divjala v soboto 22. sept. zvečer in vso noč strahovita nevihta. Strela je udarila v več poslopj in povzročila ogromno škodo. V vasi Kučićih je strela ubila mladenko Milo Topičevo. Strela je zažgala hišo Milinega očeta, očeta samega pa hudo ranila. Radi nevihte so v nedeljo odpadle vse prireditve, ki so bile prijavljene v Splitu.

† Dr. Anton Kunst.

Dne 22. sept. ob tričetrt na 7 zjutraj je izdihnil v Celju svoje družine znani in priljubljeni zobozdravnik g. dr. Anton Kunst. Pred 10 dnevi ga je zadela možganska kap in od takrat se ni nič več zavedel.

"MORSKI RAZBOJNIK"

je ime povesti, ki jo prične naš list "Amer. Slovenec" v kratkem objavljati svojim čitateljem. Povest je vseskozi zelo napeta in zanimiva. Onim, ki radi čitajo zanimive povesti v dolgih jesenskih in zimskih večerih bo ta povest prav dobrodošla.

Opozarjamo vse naročnike, naj na to povest opozorijo tudi svoje prijatelje in znance, da si list naroče in povest čitajo od kraja.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izdaja vsak dan razen nedelj, ponedeljstvom in dnevom po praznikih.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: CANAL 0098

Naročnina: Za celo leto \$5.00 Za pol leta \$2.50 Za Chicago, Kanado in Evropo: Za celo leto \$6.00 Za pol leta \$3.00

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, da kladaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke popoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098

Subscription: For one year \$5.00 For half a year \$2.50 Chicago, Canada and Europe: For one year \$6.00 For half a year \$3.00

Ob stotnici velikega moža.

10. septembra t. l. je minulo sto let, kar se je rodil Lev Nikolajevič Tolstoj, eden najslavnijših svetovnih pisateljev in najgledljivejših mislecev. Ves kulturni, zlasti pa slovanski svet se je v tekočem mesecu spominjal njegove stotnice. Spodobno se da se tudi mi in sploh vsi Slovani spomnimo tega izrednega moža Slovana. Ne bomo se spuščali v podrobnosti njegovega življenja. Tudi ne bomo proslavljali Tolstoja — nesmrtnega književnika in pisatelja. Dotakniti se hočemo samo treh njegovih lastnosti, ki morajo tvoriti podlago vsemu javnemu življenju, če hočemo, da bo isto zdravo in plodno.

Tolstoj je bil velik prijatelj ljudstva. Izšel je iz stare plemenitaške ruske družine. Svojo mladost je preživel v divjem vrvežu in nasladnem razkošju, priboril si je slavo in sijajno mesto v družbi, vendar ni našel miru, njegov plemeniti značaj je trpel. Odrezan je bil od domačnosti in zdravja silne ruske zemlje, odtrgan je bil od globoke duše ruskega človeka. Zato se je vrnil v svojo Jasno Poljano, med svoje kmete-mužike, in postal sam preprost mužik. Ljubezen do zemlje in ljudstva ga je pritegnila in priklenila k sebi in ga ni več izpustila. Odpovedal se je sijaju in je do konca svojih dni živel na domači grudi med svojim ljudstvom.

Šel je še dalje. Ljubezen, ki jo je gojil do svojega ljudstva, ga je silila, da je postal temu ljudstvu tudi učitelj. Ni se sramoval prijati za težko kmečko delo, ni se obotavljati stopiti v dehteče brazde in voditi plug. Z živim zgledom je pokazal zaničevanemu rusku trpinu, kako pošteno kmečko delo ne onečašča, kako so žuljave roke in znojne kaplje vredne vsega spoštovanja, ker udarjajo temelje narodnemu življenju in blagostanju. Svoje delo je podprl Tolstoj tudi z besedo in je na ta način veliko pripomogel, da se je v ruskem ljudstvu vzbudila močna sarozavest, da se je ruski mužik vzdramil iz otrplosti, v katero ga je vkovala nasilna stoletna zgodovina.

Ozka vez, ki je družila Tolstoja z ruskim ljudstvom, z vsem njegovim trpljenjem in nehanjem, ga je nujno privedla do tega, da je spoznal njegovo globoko vernost. Česar ni našel v razkošju slave in velikomestnega trušča, po čemer je zaman hrepenel njegov nemirni duh v vrtincih življenja, to je našel v preproščini ruske ravnini in njenega revnega prebivalstva: vero v Krista. In prijelo ga je z neodoljivo silo, vklonilo njegov silni duh in "vrgel se je v naročje Krista," kakor pravi o njem italijanski katoliški mislec Papini.

Tolstoj ni prišel do cilja, ker ni našel prave Cerkve. Bil pa je močnejši klicar k Bogu, kar ga odlikuje med vsemi velikimi duhovni človeštva. Osemdešet let je živel, petdeset let je pisateljstvo in trideset let kot apostol oznanjal Kristusa. Bil je velik in ostane velik po svojih delih, toda še večji je bil po svoji silni ljubezni do množice, ki se mu je po Kristusovem zgledu smilila, po svojem plemenitem prizadevanju najti pot do Resnice in jo pokazati tavajočemu človeštvu.

Volilci, ki ostanejo doma.

Koliko izmed 60 milijonov vpravičenih volilcev pojde dne 6. novembra na volišče, ko se izbere nov predsednik in nov kongres?

Ljudsko štetje od l. 1920 naštevata tudi prebivalstvo volilne starosti. Po istem je bilo v Združenih državah čez 60,000,000 ljudi v starosti čez 21 let. Od teh je bilo treba odšteti 8,500,000 inozemcev enako starosti in druge skupine, ki nimajo volilne kvalifikacije. Preostajalo je torej 52,000,000 državljanov in

državljan — po rojstvu ali naturalizaciji, — imajočih volilno pravico. L. 1920 pa so vsi predsedniški kandidati skupaj dobili 26,714,000 glasov. Glasovalo je torej le prav malo več kot 50 odst. od vseh vpravičenih volilcev.

Treba sicer priznati, da l. 1920 ni bilo tipično leto, ker je bilo prvo leto, ko so vse ženske dobile volilno pravico. Ali l. 1924 vzlic vsej agitaciji "to get out the vote", je bilo oddanih le nekaj čez 29,000,000 glasov ali 50.3 odst. vpravičenih volilcev.

Ta brezbriznost napram volitvam pri milijonih Amerikancev je pojav modernih časov in dela skrbi mnogim državnikom. Statistike pokazujejo, da je l. 1880 več kot 80 odst. vpravičenih volilcev šlo na volišče. V dobi od l. 1880 do 1896 je volilo povprečno več kot 80 izmed vsakih 100 vpravičenih volilcev.

Od l. 1896 do danes opazujemo stalno pojevanje volilne sile dežele in število državljanov, ki ne gredo volit, je vedno večje. L. 1900 je odstotek oddanih glasov padel na 77, l. 1904 na 67.6, l. 1912 na 62.8, l. 1920 na 50.9 in l. 1924 na 50.3 odst.

Število volilcev, ki ostanejo doma, je še večje v letih, ko niso predsedniške volitve. Tako je bilo v Združenih državah l. 1926 izvoljenih 34 guvernerjev, 34 senatorjev, vsa reprezentativna zbornica, večina državnih legislatur in na tisoče mestnih zastopnikov. Vendarle manj kot ena tretjina vpravičenih volilcev se je pobrigala oddati svoj glas.

Ta položaj je zlasti slab v nekaterih državah. Dočim je l. 1924 glasovalo v državi West Virginia 74.1 odst. vseh vpravičenih volilcev in v Indiani 70.7 odst. le 45.1 odst. vpravičenih volilcev države Pennsylvanija je šlo volit. V državi South Carolina le 7.1 odst. je glasovalo; to je zlasti radi nevedežitve črnece.

Strožji volilni zakoni, registracija in pismenostni izpiti utegnejo imeti svoj vzrok v tem padanju dejanskih volilcev, ali treba priznati, da nastane jako kritično vprašanje v demokraciji, ako le polovica volilcev izvršuje volilno pravico.

VAŽEN SESTANEK V CHICAGU.

Chicago, Ill.

Zadnji petek je priobčil v našem listu Mr. L. Jurjovec dopis, s katerim je vabil za danes večer, v četrtek, 18. oktobra, na sestanek vse Slovence in Slovenke, ki nimajo še državljanstva. Na tem sestanku je namen organizirati šolo, v kateri se bo poučevalo naše rojake o ameriškem državljanstvu in istim pomagalo dobiti državljanstvo Združenih držav.

Namen te akcije je koristen in važen za naš slovenski življenj v naši naselbini in okolici. Vsak Slovenec in Slovenka bi se morali zanj zanimati. Oni, ki so že državljani, bi morali agitirati za to akcijo, oni, ki pa nimajo še državljanstva, pa zanimati se, da čimprej dosežejo državljanstvo, katerim zlasti je ta akcija namenjena v pomoč.

Slovinci v Chicagu smo za politično življenje nekam brezbrizni. Malo je nam na tem, kako se dela na političnih poljih našega mesta in občine. — Saj še ob času volitev in registracij ne pridemo na dan, kakor bi morali. To rojaki, nam ni v korist. To daje mestnim politikom o nas prepričanje, da smo v tem oziru nezavedni, da se ne brigamo, kako smo zastopani v mestnih, občinskih in državnih uradih in da se tudi ne zanimamo, kako se tam dela in gospodarji.

Ta malomarnost se pa nad nami maščuje. Ko nam spomlad prinese pismošča račun za davke in tam vidimo, da

nam davke navijajo od leta do leta bolj in bolj, tedaj se jezimo: češ, kaj hudiča pa delajo z nami! Pa smo si sami krivi tega. Ko gremo v takih slučajih do kakih uradnikov ali kakih naših političnih predstojnikov, nas ogledujejo, poprašujejo kdo smo, ker nas niti ne poznajo. Zakaj ne? Zato, ker nas nikdar ne vidijo pri kakem političnem delu, še na volilni dan se ne pokažemo, kako naj nas potem poznajo! Vse drugače postopajo pri drugih narodih, ki se bolj zanimajo za politično življenje v našem mestu. Vse jim ugodijo, vse dobi, kar hočejo.

Nas Slovencev v Chicagu ni tako malo. Ko bi se malo bolj zavedali, ko bi bili politično malo bolj aktivni in živi, bi bilo tudi pri nas v tem oziru drugače. Bolj bi se nas vpoštevalo, bolj bi nam šli na roke itd.

Čas je, da začnemo misliti tudi o tem. Zato pridite vsi v četrtek večer, 18. oktobra, na sestanek, vsi, ki nimate še državljanstva te države. Pridite, da organiziramo državljansko šolo, da se vam pomaga do državljanstva. Obvestite o tem tudi svoje prijatelje in znanke, ki še nimajo državljanstva in pripeljite jih seboj na ta sestanek. Sestanek se vrši v cerkveni dvorani sv. Štefana ob pol 8. uri zvečer.

TONE IZNAŠEL ZDRAVILO PROTI REVMAZIZMU.

Joliet, Ill.

Zadnje dni imamo v slovenskem Rimu prav lepo vreme. Da bi le tako nadaljevalo vsaj

tja do Zahvalnega dne, pa bo zima že precej krajša kakor pa bi bila, če bi še zdaj držala, kakor je pred par tedni prijelo.

Zadnje nedeljo me je povabil moj znanec Jože, ki ima "Ford", s katerim se ponosno vozi okrog, da naj grem z njim, da se bova peljala ven na farme v smeri proti Marseillu. Rekel je, da ve za kraj, kjer bova dobila veliko gob. V četrtek je šel dež in po dežju gobe rade rasto. Dobro, pa pojdeva, sem dejal. V jutro sva šla k maši, potem pa sva se vsedla na Jožetov Ford in galopirala sva z njim po gladki cementirani cesti. Vozila sva kako uro in pol, nakar Jože zavije kolo in krenila sva proti nekemu gozdu. Kmalu sva bila na mestu, na obronku gozda, v katerem je pravil Jože, da tako rade gobe rastejo. Ko sva se izkocabala iz Forda, pa privleče Jože izpod sedeža lovsko puško, rekoč: bova pihnila tudi kak "Prairie chicken", verico, pa tudi kaj drugega, če pride nam pred nos. Pustila sva avto in šla na lov za gobami in vericami. Gob sva res kmalu našla in nabrala precej. V tem oziru vsa čast našemu Jožetu. Okrog ene popoldne pa sva gobe prinesla do avtomobila in jih spravila, potem sva šla pa na lov. Zavila sva preko poraščenega griča in na drugi strani zagledala lepo prostrano farmo. Tam-le poglej, Tone, kjer je žito rastlo, tam-le bova dobila "Prairie Chicken" — prepelice, — je dejal Jože. — Dobro, pa pojdiva po nje, sem dejal in mahal za Jožetom. Na Jožetu sem opazil, da nekam šepa. "Kaj Ti je, Jože?" — "He, revmatizem imam," je odgovoril. "Že pred par dnevi mi je stopil v nogo in me prav dobro drži." Je res hudo, kdor ima revmatizem. Tako greva naprej, med tem sva se parkrat skocabala čez bodoče farmarsko ograjo in Jože mi je dejal: "Ti Tone, pojdi tam-le okrog, če je kaj prepelice, jih boš pripodil proti meni, da nam v gozd ne uidejo, jaz jih bom pa popihal."

Kakor pokorni sluga sem ubogal ta Jožetov ukaz. Hodil sem kakih 20 minut okrog polja in Jože se mi je nekam zgubil. Kam je šel? Grem preko griča in vidim ga, kako je korakal po sredi polja. Blizu njega sem opazil krdelo goveje živine. Jože pa je šel naravnost proti njej. Pa menda ja ne misli pihniti kako kravo, kam jo bova pa djala, saj bi se nama še Ford polomil. Ko sem se zabaval s temi mislimi, naenkrat zagledam, da je Jože začel prav hitro teči proti bližnji ograji. Za njim pa se je valila precej velika živina. Ta dirka se je vršila skoro kake dve tri minute. Da ste videli, kako jo je Jože ubiral; en čas je nesel puško v roki, nato pa jo je vrgel proč, samo da je lažje hitreje tekel. Srečno je Jože dospel do ograje, vrgel se na tla in jo hitro spodlezel. Ravno toliko še, da je ušel pod ograjo, pa je bil že tam precej velik bik, ki je renčal in bil užaljen, ker ni mogel Jožeta pomečka-

ti. Ko sem dospel gori ob ograji, je Jože komaj sari lovil. — "Ti preklet ti," je dejal, tega se pa nisem troštav." — "Kaj je pa bilo?" — "Mislim sem, da so same krave, pa sem šel kar mimo njih. Ko pridem blizu, začne pa proti meni ta-le prekleti bik, potem sva dirjala za žive in mrtve in ko bi ne bilo k sreči tako blizu tega fencia, pa bi me biv dobil." — "Kje imaš pa puško?" — "Sem vrgel zlodja proč, da sem jo lažje pobirav pred bikom."

K sreči je nato bik odšel nazaj k drugi živini in Jože je šel po puško, ki ni daleč ležala od ograje. Ko se je vrnil, je pa spet čisto ravno hodil in nič več ni šepal. Opozoril sem ga na to, če ga še kaj revmatizem muči.

"Poglej," je dejal, "na tega sem pa čisto pozabil, pa tudi nič več ga ne čutim." — "No, vidiš Jože, jaz sem Ti že večkrat rekel, da ni na svetu tako slabe stvari, da bi ne imela tudi svoje dobre strani. Vidiš, tistile bik te je revmatizma ozdravil, pojdi in zahvali se mu." — Tega seveda Jože ni storil, mene pa je jela prijemat misel, da bi šel, to seveda če bi moj finančminister imel denar in kredit, pa bi kupil tisto farmo in tistega bika, pa bi začel posebni sanatorij za revmatike. Postavil bi jih na polje, za njimi pa bi spustil bika in gotovo bi ozdravili vsi, kakor je moj prijatelj Jože. Celo pot sva se smejala domov. Ta dogodek mi bo ostal še dolgo v spominu, kako je Jožeta ozdravil bik nadležnega revmatizma.

Naš državni pravdnik ima silno oster vonj. Te dni je zopet zaduhal na neki tukajšnji farmi onstran DuPage reke veliki žganjarski hotel, kjer so noč in dan operirali in producirali ta kratkega. Pravijo, da kadar so kuhali s polno paro, da so ga nakuhal po 400 galonov na 24 ur. Šest "mašinfirarjev", ki so jih zalotili pri kotlu, so odvedli za mreže na odih.

Pa še malo politike. Na demokratskem tiketu kandidira naš rojak Anton Nemanich za koronerja, mrtvaškega oglednika, in John Zelko je pa kandidat za circuit klerka. Rojaki, če ste res rojaki, potem veste, kaj je vaša dolžnost. Volite svoje rojake!

Joliet raste. V prvih devetih mesecih v tem letu so Jolietčani potrošili \$2,804,805.00 za razna konstruktivska dela. Za te groše se je moralo že nekaj pozidati in postaviti. Torej Joliet raste! Who says we are sleeping?!

Rastemo pa tudi drugace. To je v ljudskem številu. Gospa Štokrlja za to prav pridno skrbi. Te dni se je zglasila pri družini Mr. in Mrs. John Počervina na 2323 N. Broadway. Dobili so zalo hčerko. — Družina Mr. in Mrs. Horvatin na 1219 N. Broadway pa je dobila krepkega sinčka. Obema družinama moje čestitke

Tone s hriba. (Dalje na 4. str.)

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

Opazovanje. — Neki član narodne jednote, ki lawndalske koritarje okrog lawndalske tetke dobro opazuje, mi piše: "Kako je to, da pri Vašem dnevniku izhajate, dočim so morali naši lawndalski tetki v tem letu, če se ne motim, dvakrat po pet tisoč podpore dati? Ali znate pri Vas "cuprati", ali pa pri naši jednoti gospodariti ne znajo..." — Članu narodne jednote pri najboljši volji ne bom ničesar drugega odgovoril, kakor to-le: Ako se Vi zanimate za gospodarstvo Vaše jednote, tedaj nastopite potom predpisanih inštanca pri društvu in vprašajte ekonomo pri Vašem žurnalu, koliko se plačuje za tiskanje vsake izdaje dnevnika in koliko se plačuje za tiskanje obilgatne številke Vaši tiskarni. Potem vprašajte kako drugo pošteno tiskarno, in videli bote, če gospodari pri tetkinem koritu ne igra zgolj namenoma s "ciframi" tako, da kaže tiskarna velik profit. Vaš dnevnik plačujete po \$6.00 na leto in nekdo se je lani ustil, koliko naročnikov ima dnevnik, pa da je treba zraven dajati kar takole večkrat po pet tisoč podpore na leto, je naravnost nerazumljivo. Pa še eno vprašanje imam do Vas, član narodne jednote, in to je: Pri drugih slovenskih dnevnikih v Ameriki, sta največ po dva urednika in če ste poštini in odkritosrčni, bote priznali, da so drugi dnevniki malo bolje urejevani, kakor Vaš. Kako pa, da morajo biti pri Vašem dnevniku kar trije ali štirje? Muzika Vašega dnevnika, katera, kakor Vi pravite, da Vam ne ugaja, je precej druga in precej stane. Radi mene jo lahko imate še naprej, če tako želite.

Rahlo namigavanje. — Gospodična: "Kako je to neprijetno, gospod profesor, če ima človek tako vsakdanje ime kakor n. pr. jaz, ki se pišem Zguba."

Profesor: "Takih navadnih imen ima mnogo ljudi, draga gospodična. Tudi moje ime Zajec ni zavidljivo."

Gospodična: "Ah, Zajec bi se rada pisala..."

Zarekel se je. — Kunigunda: "Ali je to blago novo?" Prodajalec: "Seveda, saj je sele večerj prispelo." Kunigunda: "Ali ne izgubi barve?" Prodajalec: "Izključeno, saj smo ga imeli tri tedne v izložbenem oknu."

Tako dolgo ne more čakati. — Stranka: "Kdaj mi boste prinesli obleko?" Krojač: "Kadar boste prejšnjo plačali." Stranka: "Tako dolgo pa ne morem čakati."

* PODLISTEK *

Drobtine s potovanja v domovino in nazaj.

Ljudje so mi pravili v Ljubljani, kako je Pucelj nekoč priredil shod v hotelu Union, pa mu niti govoriti niso pustili, ker so ga poznali, kak tiček je. Njegova oštarijska in mešetarska taktika v politiki mu ne prinaša prevelike slave.

Kmalu po tragičnem incidentu v skupščini je pisal sam Pucelj v Kmet. listu, "da se že deset let vara ljudstvo in cincari v Beogradu."

Vse prav, ali Pucelj je pozabil, da je tekom teh deset let že tudi sam v senci brade pokojnega Pašiča sedel na nekem ministrskim stolcu in torej tudi sam cincaril. Mož je v takih političnih momentih pač

preveč ves iz sebe in pozabi, da s takimi izjavami tudi samega sebe udarje.

Najsratomnejši madež za jugoslovansko žurnalistiko pa je, kar je te dni "Jutro" pisalo in počenjaio proti Dr. Korošču, ko je bil slednji notranji minister, katerega resor drži še danes. Ip pa ko mu je kralj poveril mandat za sestavo sedanje vlade. — Kako je to jezilo demokrate in samostojneže! Taki-le momenti karakterizirajo jasno srce in dušo slovenskih odpadnikov. Ko bi vendar moral v takih-le momentih se veseliti ves narod, ko doleti njegovega predstavnika najvišja državna čast, pa se najdejo demokratske in samostojne poturice, da mečejo nanj kamenje in blato.

Demokrati in samostojneži toliko vpijejo proti SLS., kakor da bi sami bili bogve kakšni rešitelji slovenskega ljudstva. Vse kar so demokrati storili za Slovence, je bilo, da so pomagali Pašiču in zloglasnemu Pribičeviću potiskati Slovenijo v centralizem. Odkar pa je SLS. v vladi, pa se ka-

žejo od dneva do dneva večje koristi za Slovenijo. Zasluga SLS. je, da je dobila Slovenija svoje dve oblastni zbornici, dobila je delavsko in trgovsko zbornico. Oblastna zbornica nudi zdaj Sloveniji skoro večje ugodnosti, kakor kaka avtonomija.

Slovenija potom oblastne zbornice zdaj sklepa zase svoje deželne zakone, ureja svoje deželne potrebščine itd. Ampak oblastni zbornici zopet niste po volji demokratom in samostojnežem, in to zato ne, ker razven v Ljubljani povsod drugod so liberalčki in taki manjšini, da sploh vpoštev nikjer ne pridejo. To jih pa jezi, zato so proti oblastni zbornici, ker po deželi bi nikdar ne dobili večine in bi jih tako SLS. vseeno kontrolirala. Zato je demokratom in samostojnežem mnogo ljubše, da bi še naprej vladal centralizem in da bi se Slovenija vladalo v vseh ozirih direktno iz Beograda. Od tam bi potem potem denunciacije se vladalo Slovenijo, kadar bi bili prijatelji demokratov in samostojnežev v

vladnem sedlu. Tako, zdaj bote vsaj malo poznali od bližje demokratsko stranko v Sloveniji, ki jo vodi prav žalostno dr. Žerjav, in pa samostojno kmetško stranko, ki ji načeluje gostobesedni liberalcec Janez Pucelj.

Nekaj, kar me je posebno iznenadilo takoj ob prihodu v Ljubljano, pa je velika sprememba v vedenju uradništva do ljudstva v Sloveniji.

Ko smo se vozili preko Francije, Švice in Nemške Avstrije, smo srečavali že na železnici suhoparne obraze železničarjev. — Vedli so se odurno. Ko smo se pa ustavili na Jesenicah in ko so se zamenjali železničarji, so vstopili slovenski kondukterji, ki so najprvo, ko so vstopili v voz, salutirali in nazdravili: "Klanjam se. Gospoda vozne listke prosim..." Ravno tako carinarji z največjo uljudnostjo so se vedli napram nam. Kaka razlika od uradništva pod bivšo Avstrijo! Tam ni človek nikdar prav

stopil. Sedaj v Jugoslaviji pa taka uljudnost, taka postrežljivost. Zares velika sprememba. Uljudnost jugoslovanskih železničarjev in uradnikov čislajo tudi tuji. Slučajno sem srečal nekega dne na železnici nekega Angleža. Videl sem, da je čital londonski "Times" in ga vprašam v angleščini, odkod prihaja. Pa mi odgovori, da iz Londona potuje v Beograd radi nekih varovalniških poslov. Pogovor je nanesel na železnice v Jugoslaviji, o katerih se je ta Londončan prav pohvalno izrazil, in o železničarjih in spovednikih je pa rekel, da so jugoslovanski kondukterji "most polite conductors that I've ever met." Gotovo to dela vsemu jugoslovanskemu uradništvu čast.

Gotovo z zanimanjem pričakujete, da povem, kako bi se dalo v štari domovini sedaj živeti. Kakšne so gospodarske razmere in drugo.

(Dalje sledi.)

Kje je angleško delavstvo.

O angleških delavskih organizacijah se je stalno trdilo, da so zrasle na realnih tleh vsakdanjih delavskih potreb in si radi tega priborile položaj, kot ga nima delavstvo drugod. Ostalo evropsko delavstvo je angleškemu očitalo, da se pre malo briga za teorijo. Toda ta kritika Angležev ni omehčala, da se ne bi brigali še vnaprej za materielno stanje svojih članov. Vprašanja, ki bodo v bodočnosti, naj zanj nima bodoče rodove.

Ruska revolucija res ni ostala v Angliji brez odmeva. Njen vpliv je bil v delavskih vrstah v Angliji dvojen. V strokovnih organizacijah — Trade Unions — se je pojavila skupina teoretikov. Med te je J. V. Cook, tajnik premogarske zveze. Osobito je šla tej skupini na roko velika mizerija delavstva v gotovih industrijah. Ustanovila se je komunistična organizacija, ki je imela nalogo, da ostalo delavstvo prepriča o koristi socialne revolucije po ruskem zgledu. Poleg Cooka delujeta v tej smeri Mac Manus in Sklavdvala. Slaba plača, nestalno delo, uničenje evropskih in izvenevropskih trgov, ki so preje kupovali angleško blago, vse to je pripomoglo, da je prišla med Trade-Unions neka negotovost, ki je dobila zunanji izraz v vrsti štrajkov, posebno v premogovnem štrajku ul. 1926., ki se je končal s popolnim razsulom. Trade-Unions, ki so znane kot relativno bogate organizacije, so izšle iz tega neangleškega boja s praznimi blagajnami. Izgube javnosti niso hoteli priznati, a nekateri tajniki so le izdali, da je šla zgruba Trade-Unions ob tem štrajku v več milijonov funtov šterlingov.

Vpliv ruske revolucije pa se je pokazal tudi v politični organizaciji delavstva, ki se imenujejo Parliamentary Labour party in ki je na znotraj sestavljena iz več frakcij, kot so Labour party, Independent Labour party, Sabian Society, Cooperative movement. Do pojave dobe je ILP, imela prednost najradikalnejše skupine, ki je ustanovila po vojni na levem krilu še komunistični klub, ki se je razvil v samostojno komunistično stranko. Velik vpliv je odmeval že v manifestu uradne Labour party, zlasti v ponavljanju socializacije, ki je imela vsaj to realnejšo obliko, da je mislila, da bo v Angliji odstranila krizo in brezposelnost. Stranka je poslala v Rusijo posebno komisijo, da študira tamojšnje razmere. Ko pa je morala prevzeti Labour party vodstvo države na svoje rame in so naslednje volitve prinesle stranki velik poraz, je gibanje delavstva v Angliji šlo nazaj na stara tradicionalna pota.

Letošnji letni kongres Trade-Unions je mejnik. Štrajki so iztrebljeni. Izpodile so iz svoje srede nekaj skrajnih kričavečev in načele praktično vprašanje njihovega razmerja do industrije in do kapitala. Lord Melchett, prejšnji Sir Alfred Mond, bivši liberalni poslanec Lloyd Georogvega kova in eden najbogatejših kapitalistov angleškega imperija, je začel misliti o organizaciji ožjega sodelovanja med delom in kapitalom. J. V. Tho-

mas je začel prvi z njim razgovore. Njegova železničarska strokovna zveza je obdela, da ji avtomobilska industrija dela veliko konkurenco in izpodriva dohodke železnic. Thomasa so železničarji poblastili, da stopi v razgovore z Mondom. Delavski sindikat je prostovoljno sprejel znižanje plače, da pomaga tako industriji, ki daje milijonom kruha. Po tem prvem poskusu sodelovanja so se začeli razgovori z glavnim odborom Trade-Unions in se je sestavila posebna komisija.

Komisija priporoča sodelovanje delavskih in industrijskih sindikatov. Poročilo je bilo predloženo tudi letošnjemu kongresu Trade-Unions. Glavno vprašanje je bilo, ali štrajk, ali v bodoče mirna rešitev potom direktnih pogajanj z zastopniki industrijskih sindikatov. 3.075.000 glasovnic je bilo oddanih za poročilo, 566.000 pa proti. Angleški delavec se je izjavil za mir in za sodelovanje. Osrednji odbor je dobil pooblastilo, da vodi v industrijo nadaljnja pogajanja. Narodno-industrijski odbor bo sedaj stalen, bo študiral razvoj industrije ter preprečeval spore med delavci in delodajalci.

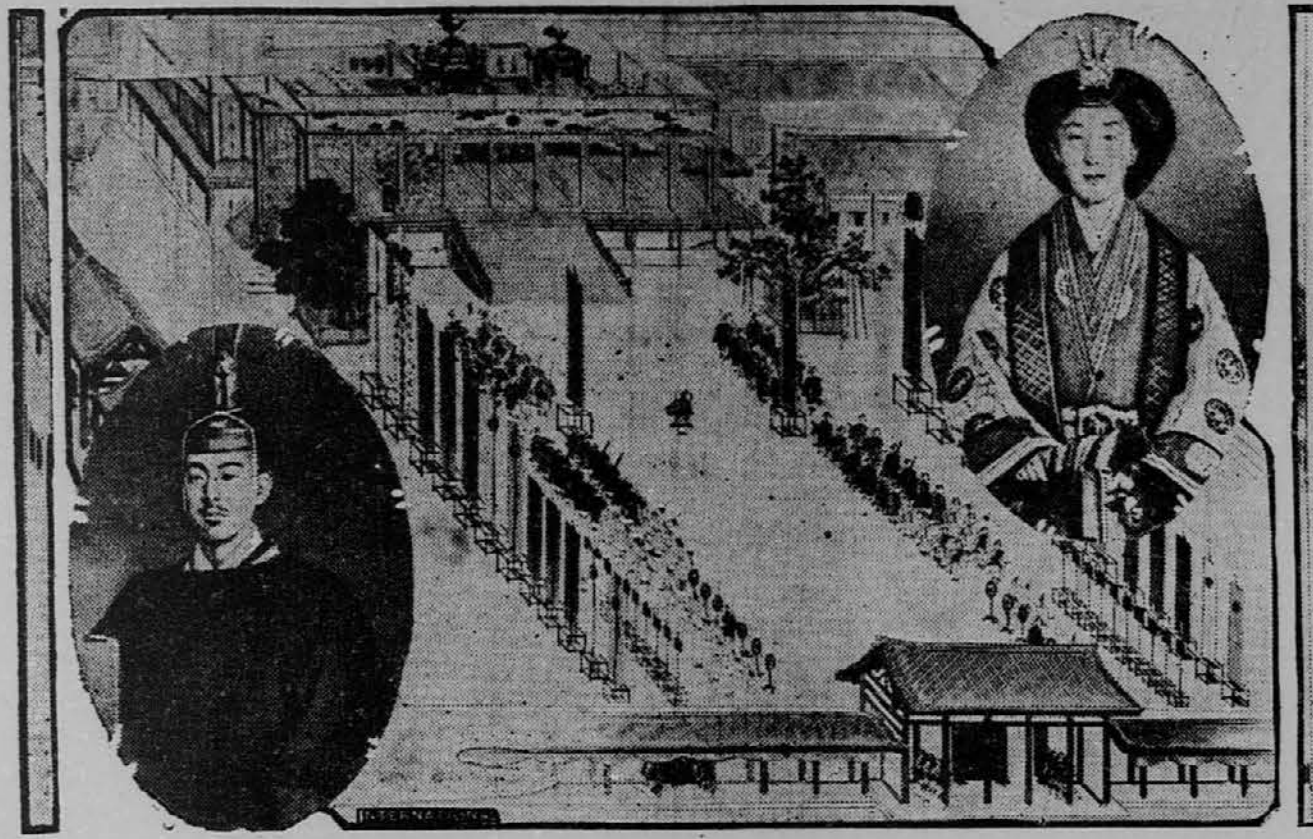
Besedo bo imel tudi parlament. Parlament odgovarja v Londonu potrebam angleškega naroda, torej tudi delavstva in industrije. Obstoja upanje, da ob tudi v parlamentu preneha demagogija. Delavstvo pričakuje zboljšanja svoje plače, življenskega nivoja, ker tudi industrija ne bo več izpostavljena stalnim pretresljamem. Delavci so brezdvoma storili s svoje strani, kar je bilo v njihovih močeh. Pričakuje se, da bo tudi industrija združena v eni osrednji organizaciji ter bo njihov vrhovni odbor imel iste pravice kot glavni odbor Trade-Unions.

Bevin je kongres zaključil z veliko besedo, da bo moral enkrat priti čas, ko se bo veliki letni Trade-Unions kongres bavil le z velikimi vprašanji narodnega gospodarstva in ne več s malenkostnimi pritožbami, še manj pa s kakimi razpravami o kaki megleni bodočnosti.

MOSES KRITIZIRA SMITHA
New York, N. Y. — Senator George M. Moses, predsednik vzhodne republikanske stranke se je izrazil, da Smithov govor v Louisville, Ky., se ne vjema dosledno s pravo eksistenco. Pravi, "on poskuša igrati vlogo, da bi se iz dveh koncev zagnal v sredino, pri tem se pa ne drži prave eksistence." Moses se huduje, "da program za tarif, katerega je Smith predstavil, je nemogoče izpeljati." Nadalje tarna, da je še komaj par mesecev, ko sta bila senatorja Robinson iz Arkansasa in Glass iz Virginije, poražena radi tarifnega programa, ta dva pa nista moža take vrste, da bi sledila kakemu pristašu, ki pripada v Tammany organizaciji.

Te inštanace ni. — Kmet je bil obsojen na 14 dni in sodnik mu je rekel: "Pa imate pravico, se pritožiti." — Kmet: "Pritožujem se zdravemu razumu!" — Sodnik: "Te inštanace pa jaz ne poznam!"

JAPONSKI PRINC HIROHITO BO KRONAN.

Slika predstavlja dvor v Tokyo, kjer bo meseca novembra princ Hirohito kronan za japonskega vladarja. Princ in njegova soproga se vidita na sliki v svojih oblekah, katere bosta nosila za časa kronanja.

To in ono iz širokega sveta.

AROPLANI PRELETALI 3.306.207 MILJ.

Chicago, Ill. — Aroplani, katere lastuje "National Air Transport, Inc." so od 12. maja, 1926, in do danes skupno preleteli 3.306.207 milj. Med vsemi temi poleti se niti eden potnik ni poškodoval in tudi se ni zgubilo niti eno pismo, katerih se je že na milijone poslalo potom zrakoplovne pošte.

NOV SPOMENIK SVOBODE.

Gdansk, Poljsko. — Vlada na Poljskem je izdelala načrt, da postavi velik spomenik "Svoboda", kateri naj spominja, da poljski narod se je rešil dolgoletnega suženjstva. Ta spomenik se bo imenoval ravno tako kakor ameriški "Liberty" v New Yorku, in bo tudi približno enake velikosti.

ŽELEZNIŠKA NESREČA NA ŠPANSKEM.

Oviedo, Španko. — Te dni se je na Špankem prigodilo velika železniška nesreča, ko se je neki tovorni vlak pretrgal in skočil s tira, potem pa še drvil dalje 5 milj daleč, in končno tresčil v pobočje nekega gorovja. Poškodovanih je bilo 15 oseb, 3 izmed njih s težkimi poškodbami.

V KATERIH DRŽAVAH VOZIMO PO LEVI STRANI?

Znano je, da morajo v Italiji vsa vozila po desni strani ceste. To pravilo velja skoro po vsem svetu. Samo v Avstriji, Angliji, na Švedskem, v Čehoslovaškem in Ogrskem vozijo po levi strani.

MUSSOLINI IMA PREDNOST V AVSTRALIJI.

Sydney, N. S. Wales. — Tu di Avstralija je izdala posebne odredbe, koliko priseljenec sme priti vsako leto iz tujih držav. Pred vsemi drugimi imajo prednost Italijani, z letno kvoto 5000 naseljencev. Albanci, Grki in Jugoslovani, 50 naseljencev vsaki mesec. Poljaki, Litvini in Čehoslovaki, pa 25 naseljencev na mesec. Torej, Italija je v primeri z številom svojih prebivalcev dobila veliko večjo kvoto, kakor pa druge države.

OGRSKA UPA DOBITI KRALJA.

Budapest, Ogrska. — Minister, Štefan Bethlen, se je izrazil, da njegova domovina bo kmalu skušala izvoliti si svojega kralja, ker je istega izgubila leta 1918, ko je bil Karel odstavljen. Ob enem se je minister izrazil, da on je odločno proti temu, da bi bil za kralja izvoljen Oton, Karlov sin; pač pa se pričakuje, da bo nadvojvoda Albert, sin bogatega nadvojvoda Friderika Habsburškega, dosegel ugarsko krono.

ŠPANSKI KRALJ JE VODIL ROMARJE.

Madrid, Španko. — Na Špankem so dobri katoličani. To je razvidno že iz tega, ko prihaja poročilo, da je španski kralj vodil romarje na božjo pot k "Materi Božji Guadalupski", v Montserrat, kjer se nahaja ena najstarejša božja pot na Špankem. Ob tej priliki je kralj položil Materijo Božjo na glavo krono, izdelano iz zlata, platinauma in dragih kamenov, vredno \$500.000., katero so nabavili iz prispevkov romarskih daril. Kje je angleško delavstvo.

KJE JE LADJA Z ZAKLADOM?

Leta 1799 je ob nizozemski meji med otokoma Terscheling in Schebeningen izginila ladja "Lutine", ki je imela polno zlata in srebra. Od tedaj naprej žene mornarje želja, da poiščejo ta zaklad. Stvar je v zadnjem času šla celo tako daleč, da je neka londonska zavarovalna družba Lloyd sklenila z nizozemsko družbo, ki poskuša izkopati te zaklade, pogodbo. Svoječasno je bila "Lutina" zavarovana pri Lloydu in ker je družba morala povrniti škodo, ima zaradi tega še danes pravico na vrednostih, ki so skrite v morju. Razen zlata in srebra vsebuje ladja tudi mnogo kovanega zlatega denarja, ki je bil doležen za mezo angleškim vojnim četam, ki so se tedaj bojevale s Francozi, oziroma z Nizozemci proti Francozom. Poptopljeno vrednost cenijo na 400 milijonov dinarjev. Ne ve-

se pa, ali je ta zaloga še neizrabljena. Takrat namreč, ko se je ladja potapljala, so plenili nizozemski mornarji. Že tedaj so iz ogrođa ladje vzeli nekaj topov in zvonce, ki visi še sedaj v prostorih zavarovalnice Lloyd in ki redno zvoni, kakor hitro pride vest, da se je potopila kaka ladja. Dviganje "Lutine" pa je postalo vedno težavnije, ker se je okoli ladje nakopičilo ogromno peska. Ta pesek cenijo na milijon ton.

PUŠČAVNIK, KI ČASTI LUDENDORFFA.

Iz Castellamare di Stabia pelje cesta na Monte san Angelo, najvišji hrib nad neapeljskim zalivom. Nekako v sredini te poti prebiva sam zase nek puščavnik, ki se je odrekel svetu, ki se pa kljub temu zanima za doživljanje in dogodke naše zemlje. V svojem stanovanju ima svete podobe, zrazen njih pa sliki nemškega generala Ludendorffa. Slika ima okrog sebe sveže cvetje, pod njo pa gori stalno lučka. Došli gostje so ga vedno spraševali, zakaj tako časti Ludendorffa. Končno se je dal le preprostiti in je izdal skrivnost. Po njegovem mnenju je Ludendorff pošten človek in ima zaslug, da so se smeli jezuiti vrniti v Nemčijo. Puščavnik je trdno prepričan, da ima le Ludendorff resen namen, dvigniti Nemčijo do prejšnjega blagostanja.

KRILA IN LASJE — ZADAJ DALJŠI.

Na Dunaju so pred nekaj dnevi zborovali brivci. Priredili so akademijo frizerske umetnosti in so razpravljali o bodoči modi. Čestni predsednik brivskega društva Pessl je obravnaval posebno nove večerne damske toalete in je jermal v poštev zlasti dolga krila, ki prihajajo preko Francije v novo modo. Krila so podaljšana le zadaj, spredaj so še kratka. In dolga krila zahtevajo vsekakor tudi dolge lasje, je zaključil Pessl. Kratki lasje bodo kakor kratka krila prišli iz mode in prvi korak v smeri te reforme so kodrčki, ki jih že nosijo dame na tilniku.

Pouk o tem in onem.

NOVE ODREDBE GLEDE DOKAZA O ZAKONITEM PRIHODU.

Važno za prihod žen in otrok inozemcev.

Kakor je pač sedaj vsem znano, je zakon od 29. maja 1928 podelil pravico do prednosti v kvoti ženam in neporočenim otrokom pod 21. letom onih tukaj nastanjenih inozemcev, ki so bili zakonito pripuščeni v Združene Države. Druga polovica kvote je rezervirana za te prednostne priseljence. Da konzul podeli to prednost, se mora on prepričati, da je bil mož oziroma oče, stanujoči v Združenih Držav, zakonito pripuščeni v to deželo. Kako se je to do sedaj dokazovalo, smo opisali v nedavnem članku; namreč konzul sam se je pisмено ali brzojavno obračal na priseljeniško oblast v pristanišču prihoda in zahteval potrdilo, da je dotičnik zakonito prišel v Združene Države. Kakor smo tedaj omenili, je bilo mogoče, da se to postopanje predrugači. To se je sedaj zgodilo in bile so izdane nove odredbe glede postopanja v takih slučajih.

Prošnja za dokaz o zakonitem prihodu.

Od sedaj naprej sme inozemec, stanujoč v Združenih Državah, ki želi, da se njegovi ženi in otrokom podeli prednost v kvoti, vpslati prošnjo na priseljeniško oblast, ki nadzoruje pristanišče, skozi katero je on zadnjič prišel v Združene Države, in zahtevati, da izda ameriški konzulu v okrožju, kjer njegova družina živi, potrdilo o njegovi zakoniti pripustitvi v Združene Države. Kakor poprej, se dokaz o zakonitem prihodu izda direktno le konzulu. Razlika je v tem, da more sedaj tukaj stanujoči inozemec sam začeti prve korake v tem pogledu, mesto da bi čakal, da žena ali otroci se pobrigajo za to. Ta sprememba postopanja je dobro vsaj v enem pogledu. Poprej je mož oziroma oče poslati ženi podatke o svojem prihodu in one so se tedaj morala obračati k ameriški konzulu in zaprositi ga, naj se prepriča o zakonitem prihodu družinskega poglavarja, stanujočega v Ameriki. Mnoge ženske in otroci pa so bojaz-

ljivi in nimajo izkušnje s takimi uradnimi postopanj. Danes pa družinski poglavar sam začne postopanje in žena in otroci se obrnejo h konzulu, ko bo ta že imel dokaz v svojih rokah. Tudi mnoga časa se s tem prištedi.

Za prošnjo o "overovljenju zakonite pripustitve" (verification of lawful admission) je priseljeniški urad pripravil novo tiskovino: Form 575. Inozemec jo lahko dobi brezplačno od priseljeniškega urada v Washingtonu ali od vsake priseljeniške postaje. Ko je izpolnil tiskovino v zmislu tiskanih navodil, jo mora poslati priseljeniški uradniku, ki je na čelu priseljeniške postaje v onem pristanišču, kjer je bil zadnjič pripuščeni v Združene Države. Ako iz zapiskov priseljeniške postaje je razvidno, da je bil zares zakonito pripuščeni, se overovljena tiskovina odpošlje po pošti ameriški konzulu, označenemu v prošnji. Inozemec mora plačati potrebno poštino in priložiti s prošnjo znamke v določenem znesku (5 centov). Drugih pristojbin ni. Ako iz zapiskov ni mogoče potrditi zakonito pripustitev, se znamke in prošnja povrnejo prislincu s primerno pripombo.

Ista prošnja velja za družine duhovnikov, profesorjev in prednostnih poljedelcev.

Tiskovina Form 575 se bo od sedaj rabila od strani inozemskih profesorjev ali duhovnikov, pripuščeni po 1. juliju 1924 kot izvenkvotnih priseljencev vsled svojega poklica, ki sedaj želijo, da tudi njihove žene in neporočeni otroci pridejo kot priseljenci izven kvote, kakor to zakon dopušča. Enako inozemci, pripuščeni kot prednostni poljedelci, smejo zahtevati, da se prednost v kvoti podeli njihovim ženam in neporočenim otrokom; tudi oni naj rabijo isto tiskovino v dokaz svoje pripustitve. Pri tem naj omenjamo, da je zakon od 1. 1928 povišal dovoljeno starost otrok prednostnih poljedelcev od 16 do 18 let.

Kakor je razvidno iz tiskovine je treba zlasti podati ime partnerja in dan prihoda in naslov prosilca in sorodnikov v starem kraju.

F.L.I.S.

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00 ----- \$ 6.15	200 Din ----- \$ 4.45
10.00 ----- 11.25	500 Din ----- 9.20
15.00 ----- 16.35	1000 Din ----- 18.90
20.00 ----- 21.45	1500 Din ----- 28.00
25.00 ----- 26.55	2000 Din ----- 37.00
35.00 ----- 36.70	3000 Din ----- 55.40
50.00 ----- 51.90	4000 Din ----- 78.50
75.00 ----- 77.50	5000 Din ----- 91.60
100.00 ----- 108.00	10000 Din ----- 182.00
200.00 ----- 204.50	15000 Din ----- 273.00
300.00 ----- 306.06	20000 Din ----- 363.00
400.00 ----- 407.50	30000 Din ----- 548.00
500.00 ----- 509.00	40000 Din ----- 724.00
600.00 ----- 610.50	50000 Din ----- 902.00
700.00 ----- 712.00	60000 Din ----- 1082.00
800.00 ----- 813.00	70000 Din ----- 1260.00
900.00 ----- 914.00	80000 Din ----- 1441.00
1000.00 ----- 1015.00	90000 Din ----- 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema same Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft, Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 3:30 zvečer.

KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

IZ SLOV NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)
GLAS OD SV. JANEZA V DETROITU.

Detroit, Mich.

Rev. Odilo Hajnshek je poslal pismo, da pride ta teden in bo imel v nedeljo med osmo sveto mašo pridigo o Tretjem Redu, kakor je bilo oznanjeno. Torej le pridite vsi, da boste slišali gorečo besedo o prelepi ustanovi sv. Franciška Asiškega in se sami ogreli za Tretji Red. Med mašo bo Rev. Odilo seveda tudi pel in tudi to se bo dalo slišati.

V nedeljo popoldne bo pa v hiši prijetna zabava v korist cerkve. To pot se hoče postaviti naš cerkveni odbor in zelo delaven član vseh katoliških organizacij, Mr. Charles Prazen. Vse potrebno za prijetno zabavo in za "good time" bo sam oskrbel. Dne 28. t. m. bo namreč praznoval važen družinski praznik, ki ga hoče v svoji velikodušnosti tako proslaviti, da se bo vsem dobro godilo, posebno pa cerkvi, ki bo spravila ves profit. Že ta okolnost vabi sama od sebe vse, ki so prijatelji cerkve in našega Karla. Pridite torej Zene altarnega društva Dobrega Namena bodo pomagale, da bo vsak dobro postrežen.

Se eno okolnost naj poudarim. Karel je imel v načrtu nedeljo, 28. t. m. Ko je pa zvedel, da za 21. pričakujemo Fr. Odila, mu je takoj prišla pametna misel v glavo. Na dan njegove slavnosti bi se silno lepo prileglo poleg drugega tudi lepo petje. No in — če naši pevci obstopijo Fr. Odila in zaježeno sunder na zamah njegove roke, vsak ve, da je vredno imeti odprta ušesa. Tako se je zgodilo, da se bo vse to vršilo to nedeljo, 21. t. m. Vse je torej zagotovljeno, da bo prav lepo.

Zavoljo mojega dopisa pretekli teden, se je neka dobra oseba tako razjezila, da je takoj prišla še po šest zelenih bukvic. Jaz sem take svete jeze prav iz srca vesel in želim, da bi se jih še mnogo med nami tako zares razjezilo. Po taki jezi ne boli glava.

Nekaj moram pa popraviti v zadnjem dopisu. Tiskarski škrat si je namreč privoščil naša vrla dekleta. Oznanil je vesoljnemu svetu, da so darovale bazarju — pisalni stroj. To pa ni res! Darovale so pralni stroj ali po kranjsko "Sunmaysuds Washer". To je vse večja mašina in dražja nego kak "Type-writer". Da se to ne pozabi, naj pride sedaj ta popravek.

Jednotino društvo "Marije Pomagaj" tudi nekaj velikega snuje. Praznovanje petletnice se bo obhajalo okoli Božiča. To pride sicer šele po bazarju, ker se pa priprave že vrše, je prav, da se omeni. Takrat bo blagoslovljena tudi nova društvena zastava. Na odru bodo pa pokazali naši igralci imenitno slovensko igro, kakršne še ni bilo v naši naselbini, namreč "Divjega lovca". Soditi po pripravah lahko rečem, da se bo marsikdo čudil, kako dobro bodo naši igralci pogodili igro, ki ni lahka niti za izvežbane igralce starokrajških odrov. Vsi si torej zapišite za ušesa, da mora takrat biti zbrana v veliki romunski hali vsa detroitska naselbina.

SEZNAM IN NASLOVI

Jugoslovanskih zastopstev in konzularnih uradov v Združenih državah, Kanadi in Južni Ameriki:
Legation of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 1520 — Sixteenth Street, Washington, D. C.
Consulate General of the S. H. S., 840 North Michigan Ave., Chicago, Illinois.
Consulate General of the S. H. S., 1819 Broadway, New York, N. Y.
Consulate General of the S. H. S., 2413 Russ Bldg., San Francisco, Cal.
Emigration Commissioner of the S. H. S., 1819 Broadway, New York, N. Y.
Consulate General of the S. H. S., Keefer Building, Montreal, Quebec, Canada.
Consulat General du Royaume des S. H. S., Victoria 1453, Buenos Aires, Republica Argentina.

SPOMENIK 104TEGA PEŠPOLKA.

Krasni spomenik v spomin na junakom 104tega pešpolka, kateri so za časa svetovne vojne padli na Francoskem. Ta spomenik je bil nedavno odkrit v Bostonu.

Tako torej skušamo na vse načine, da bi se nekaj poznalo, da imamo svojega svetega Janeza. Če se nam posreči, da bomo še nadalje tako krepko skupaj držali in vztrajno delali, bo moral kmalu tudi največji naš nasprotnik priznati: Pri Sv. Janezu ga pa le pihnejo!

Poročevalec.

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

Podivjanost med fanti.

Kranjska kronika beleži nov žalosten dogodek, ki so ga pa rodile neukrotljive strasti fantovskih pretepev. Vas Besnica je bila v nedeljo, 30. sept., pozorišče krvavega poboja in pretepa dveh fantovskih skupin iz Besnice in Gorenje Save. Domače gasilsko društvo je priredilo v svojem domu veselico, katere so se udeležili tudi Gorenjesavčani, med njimi 20letni Jakob Krt. Njihova navzočnost je že sama na sebi vzbudila neprijetno razpoloženje, vendar na veselici ni prišlo do spopada. Šele okrog 2. ure zj., ko so Gorenjesavčani zapuščali vas, je prišlo na cesti do obračuna. Spočetka je padalo samo kamenje, potem pa so fantje prišli za nože in kole.

Gorenjesavčani so morali oditi s težko poškodovanim Jakobom Krtom. S poslednjo močjo in opiraje se na svoje tovarise je še prišel do domače hiše, a ko je stopil vanjo, so se domači prestrašili, ko so ga zagledali. Na njihovo vprašanje, kaj mu je, je ves razdražen odvrnil, da mu ni nič, in se vrgel na posteljo. Zdad šel se je onesvestil. Poklicali so v jutranjih urah zdravnika dr. Bežka, ki ga je preiskal. Ranjenec je imel na temenu malo, jedva vidno rano, na levem senu pa temno liso. Fant je najbrže dobil močan udarec s kolom; zaradi pritiska krvi pa se mu je najbrže pretrgala žila in kri mu je zalila možgane. Krt je okrog poldneva umrl.

Kako se je pretep pričel in končal, do sedaj se ni bilo mogoče ugotoviti. Med Gorenjesavčani in Besničani je vladalo staro sovraštvo, ki se je obračunavalo že ob priliki letošnjih naborov, ko so se spopadli in spoprijeli na cesti za Gorenjo Savo na mestni meji. Toda takrat razen bunk ni bilo nič hudega.

Kakor so pripovedovali na sejmu ljudje iz Zarnice, so bili v sosednji vasi v nedeljo ponoči tudi fantovski pretepi in so nekoga fanta obklali skoro do mrtvega.

Huda nesreča.

Dne 1. oktobra se je pripetila delavcu Ivanu Jekovcu, zaposlenemu v opekarni Zabret v Bobovku pri Kranju, nenavadna nezgoda. Daljša treščica je odletela od cirkularne žage z vso silo Jekovcu proti obrazu in se zapčila v oko. Napravila je skoro 18 cm globoko rano proti vratu. V nevarnem stanju so ranjenca prepeljali k zdravniku dr. Globočniku v

Kranj, nato pa z rešilnim avtomobilom v ljubljansko splošno bolnico, kjer je pa umrl.

Aretacija sleparskega urarja.
Orožniki v Bački Palanki so aretirali urarja Karla Horvata, ki je odnesel raznim strankam 22 ur v vrednosti 25,000 Din. Ure je izvalil pod pretvezo, da jih bo popravil. Od izročeni mu ur niso našli pri njem niti ene, ker jih je vse prodal, denar pa zapravil.

Nezgode v mariborski okolici.
51letni delavec Franc Kobale je v lajtersperski opekarni pri delu dobil notranje poškodbe. — V Pekrah je 26letnemu hlapcu Alojziju Valenu težak hlood strl levó nogo. — V Slov. Bistrici je 18letni mesarski pomočnik Stanko Kalan padel ter si zlomil ključno kost. — Franu Pircu, 17letnemu ključavničarskemu vajencu v Mariboru, je padel na roko težak kos železa ter ga ranil. — Vsi ti onesrečenci so bili prepeljani v bolnico.

Neznan obešenec.

Dne 1. oktobra zjutraj so našli ljudje pod Šmarjetno goro ob robu gozda na Gorenji Savi obešenega neznanca, ki je bil že mrtvec. Okrog vratu je imel zadrženo vrvi, ki se uporablja za pripravo konj. O dogodku so takoj obvestili kranjske orožnike in policijo.

Kdo je neznan obešenec, se ni moglo ugotoviti; pri njem so našli le nožek in iztrgan list zagrebškega dnevnika "Morgenblatt". Pri sebi ni imel niti ene listine niti denarja. Tudi

EMILIO PORTES GIL.

Slika nam kaže mehikanskega predsednika namestnika, Emilio Portes Gil, kateri je bil izvoljen od kongresa in bo nastopil svojo službo dne 1. decembra.

SUPERIOR FUNERAL SERVICE
Edward Schmidt, Funeral Director
THE BALLHORN FUNERAL TEMPLE
Uporaba mrtvašnice brezplačna. — Odprto noč in dan.
Phone 439.
8th Street in St. Clair, Sheboygan, Wis.

JACOB GEREND FURNITURE CO.
704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Tel.: 377-J — 4080-W.

W.A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York ave., Sheboygan, Wis.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICHIGAN
Glavnica \$200,000 Preostanek \$200,000
Nedeljni dobiček.....\$190,000.
GORDON R. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.
IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

IZBORNI ŽOGAR.

Pavel Sculi je eden najboljših igralcev v igri z žogo. Mladi umetnik študira na Pennsylvanija Univerzi.

ni zapustil nobenega pisma ali lističa. Ker je bil dobro obleden po mestnem kroju in ker je imel pri sebi kos zagrebškega dnevnika, se domneva, da je obešenec morda doma iz Zagreba.

Otrok padel v vinski prečo.

V Rogoznici pri Slitu se je te dni pripetila grozna nesreča. Kmet Mate Kovačič je hotel v svoji vinski kleti preštati grozdje v večjem sodu. Pri tem je zadel na trši predmet, ki ga je izvelkel ven in spoznal v njem svojega štiriletnega sinčka. — Otrok je zašel na nepojasnjen način v klet in se hotel pri tem najbrže nazobati grozdja ter pri tem padel v sod in se zadušil.

Za mrtvega proglašen.

Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega posebnik v Večeslavčih Jožef Fleischacker, ki je edšel leta 1914 na rusko bojišče, kjer je baje v bitki pri Bugni padel.

Posledice stave.

Nedavno je utonil v Muri blizu Trnja v Slovenski krajini 20letni Pavel Lenger iz Črensovcov. S svojo družbo je ponoči v noč popival ter šel nato popolnoma pijan staviti, da bo preplaval Muro. Res je pijan in obleden, tako kot je bil, vrgel sredi noči v reko, na nasprotni breg ga pa ni bilo. Njegovega trupla dosedaj še niso našli.

Smrtna kosa.

Na Dobravi pri Jesenicah je umrl g. Kos, p. d. Paulež, zadet od kapi. — V Mariboru je dne 1. okt. po daljši boleznj preminula v bolnici nadučite-

ljeva vdova gospa Marija Armičeva. — V ljubljanski javni bolnici je umrl po mučni bolezni g. Karel Presnik iz Zdol pri Brežicah. — Na Vinskem vrhu je po dolgi mučni bolezni izdihnila posestnica gđc. Kati Winklerjeva. — V ljublj. bolnici je umrl bivši laborant drž. kemičnega preizkuševališča g. Josip Potočnik.

Nesreča na parni žagi.

V ponedeljek, 1. okt. ob pol 9 dopoldne, je nevarno onesrečil delavec Janez Jekove iz Srednje Bele, občina Preddvor, pri ameriškani krožni žagi na parni žagi v Bobovku pri Kranju. Ko je dal Jekove desko v krožno žago, da bi izrezal remelne, muje konec remelja zletel v glavo in se zapčil nad desnim očesom 18 cm globoko. Kranjska rešilna postaja ga je prepeljala v ljubljansko bolnico, vendar po izjavi zdravnika ni dosti upanje, da bi ostal pri življenju.

Velik vlom

so izvršili neznanj storilci v neko trgovino v Podlehniku pri Zavrču! Vlomilci so povzročili škodo približno 80,000 Din. Na lince mesta se je odpeljal uradnik mariborske policije z daktiloskopom.

Nezgoda.

24letni delavec Jakob Zdelšek je prišel v brezenskem kamolomu pri Mariboru tako nesrečno pod voz, da si je zlomil desno nogo pod kolonom. Prepeljali so ga v bolnico.

Toča.

V noči od nedelje na ponedeljek 1. okt. se je nad Mariborom zopet vilo deževje. — Vmes je tudi padla toča, ki je povzročila precejšnjo škodo v vinogradih in košakah.

Kako mislijo v Bosni pobijati nepismenost.

Te dni se je vršila v Sarajevu konferenca vseh bosanskih oblastnih finančnih odborikov in načelnikov finančnih oddelkov. Sprejeti so bili sklepi v oblastnem obdobjenju na

"ROBOT", ŽELEZNI MOŽ.

Slika predstavlja železnega moža "Robot", katerega je sestavil angleški inženir A. J. Robert iz Londona. Ta aparat se lahko giblje skoro kakor živ človek. Ako se mu zapove, samo na besedo stori različna pregibanja. Ta slika je bila posneta ravno v trenutku, ko se je na povelje pričel vedati na klop.

podlagi novega zakona o neposrednih davkih, ki stopi s prihodnjim letom v veljavo. Ravno tako so bili sprejeti sklepi glede enotnosti trošarine. Zanimiv predlog je stavil bihaški odbornik Molnar, bivši veliki župan. Predlagal je namreč, naj bi oblasti pobirale od vseh polnoletnih analfabetov posebno takso. Ta njegov predlog je bil po daljši razpravi sicer slišnatično pozdravljen, vendar ga pa niso sprejeli, ker Bosna in Heregovina nimata dovolj šol, da bi se mogli vsi naučiti pisati in brati.

Umrla je v Celju

26. m. m. o pol 3. uri zjutraj je v Celju na hišni posestnici Vilbalda Karlinova, mati pisateljice gđc. Alme M. Karlinove, v 85. letu starosti.

Phone Canal 6138 **J. J. Telser** Phone Crawford 4124
2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

"Domača trgovina za vsakovrstne hišne potrebščine"
"PRIDITE, DA SE SAMI PREPRIČATE".

Sedaj je čas, da si ogledate našo zalogo, če rabite le malenkost, ali kakšno veliko stvar, pri nas dobite vse. — Uljudno vas vabimo, da pridete v našo trgovino vsak čas. Zelo bomo vpoštevali vaš obisk, kot sosedi.

V sobi, kjer prebivate in kamor peljete gosta, imate radi, da je čedno. Mi imamo veliko zalogo pohištva, ki bo odgovarjalo vašim zahtevam. Leseno ali prevlečeno. Garantiramo, da boljšega ne dobite za to ceno.

Naša zaloga otročjih vozičkov je popolna, izdelava krasna in moderna, zadnje novosti od l. 1928. Ponos vsake matere je, da svojega malčka pelje na sprehod v lepem vozičku.

PRIDITE POGLEDAT, DA SE SAMI PREPRIČATE.

Armstrong's Linoleum
for Every Floor in the House.
Za tla imamo veliko zalogo karpetov in drugih preprog. Tukaj označeni Armstrong linoleum prednjači v Ameriki in smo ponosni, da ga tudi mi imamo v zalogi, da lahko postrežemo občinstvu z najboljšim.

"GOVORIMO VSE INOZEMSKJE JEZIKI".

Površne suknje in zimske obleke

Dobili smo pravkar novo zalogo raznovrstnih zimskih površnih suken in zimskih oblek. Rojakom se priporočamo v neklo-njenost.

Istotako imamo veliko zalogo vseh vrst zimskoga spodnjega oblačila najboljševa Cooperjevega izdelka.

Obuvala vseh vrst za zimo dobite pri nas.

Cene zmerne, postrežba prvovrstna. Pridite in prepičate se!

Frank OPEKA

Trgovina z mešanim blagom in obuvali.

502 - 10th STREET, WAUKEGAN, ILL.

Lz življenja in sveta.

BANDIT MILAN GJORIČ IZ ALEKSINCA.

Pred dnevi so listi poročali, da je prišel pariški policiji v pest lepega bandit Milan Gjorič iz Aleksinca v Srbiji, mož, ki je že dolgo izvrševal v Parizu vlome ter je imel osem pomagačev, med katerimi sta bila samo en Italijan in en Francoz, vsi drugi pa so bili Gjoričevi rojaki. Gjorič je bil vodja izredno drzne vlomilske tolpe, ki je že dolgo delala sive lase pariški policiji, a ji je slednjič le prišla v nabrušene kremplje.

Citateljem je gotovo še v spominu vlom v češko poslanstvo letos poleti v Parizu. Vlom, pri katerem so tatovi odnesli dragoceno ogrlico in nakit ge. Osuske, soproge češkega poslanika v Parizu, je izvršil Milan Gjorič iz Aleksinca. Vlomil je ponoči v stanovanje in je "popadel go. Osusko za vrat ter ji je zagrozil, da jo ubije, če le mukne besedico. Nato je uplenil vse dragoceneosti in zbežal brez sledu.

Letošnje poletje je bilo sploh bogato na plenu za Gjoriča in njegovo tolpo. Dne 20. junija je bil izvršen vlom v stanovanje francoskega senatorja vikomta de Cornudeta. Tatovi so odnesli denar, zlatino in dragulje. 22. julija so isti vlomilci vdrli v stanovanje nekega Vanderbilta in so ukradli za 300 tisoč frankov dragoceneosti. 22. avgusta je bil izvršen vlom v stanovanje princa Murata, tri dni pozneje pa pri nekem de Riclesu, kjer je izgnilo za 50 tisoč frankov vrednosti. Vsi ti vromi kakor tudi vlom v Deauvillu, kjer je bila neka ga. Bernheimova okrađena za pol milijona frankov so bili izvršeni v enakih okoliščinah.

Tako je prišla francoska kriminalna policija do zaključka, da je te vlome morala izvršiti ena in ista tolpa, ki ima enotno vodstvo. V stanovanje je po navadi vdrl razbojnik, okrinkan s črnim robcem. Z neverjetno drznostjo je oblezel stanovanje, pobral vse, kar je bilo v njem dragocenega in potem izgnil. Če je našel koga doma, ki se mu je zoperstavil, mu je zagrozil, da mu bo s kroglo upihnil življenje.

O neverjetni drzovitosti je končno pričala nesramna metoda vlomilcev, ki so po vromu obiskali še kuhinjo ter po jedli najboljše kar so našli v omari.

Na vromilskih pohodih je bila šestkrat ena in ista oseba. Časih so vromilci videli in srečali. Korakal je skozi ulice kakor bi bil njegov ves Pariz. Vendar pa ni vedel nihče, kdo je in odkod je prišel. Zato so ga začeli zalezovati posebni detektivji.

Pred dnevi je srečal v predmestju Bagnolet neki policijski agent s tovarišem, članom kriminalne policije, dva moška, ki sta s sumljivim vedenjem le na zunaj kazala, da ni pri njima vse v redu. Insppek Foulon se je brzo odločil, da sumljiva tipa aretirata in je to storil. Po dolgem oklevanju sta aretiranca povedala, kako se pišeta. Prvi je bil Attilio Bochetti, star 19 let, srbski državljani (tako je sam izjavil), drugi pa Branko Šuput, tudi srbski podanik. Pri obeh je našel detektiv zlatino in dragulje. Priznala sta, da izvirajo dragoceni predmeti, ki sta jih prodajala, od raznih vromov in sta takoj rekla, da imata sotrudnika v osebi 18 letnega Martina Miletiča, stanujočega v ulici Lemaitre.

Pri tem tipu je policija odkrila veliko vromilsko gnezdo in ujela tolpo, ki šteje devet mož.

Banditi so se baš sestali očitno zato, da bi pripravili kak nov vrom. Poleg Gjoriča so bili v družbi: Mladen Jovanovič, Marij Borojevič in Dragoljub Vezič — vsi iz Srbije.

Na policiji so vsi označili za svojega voditelja Milana Gjoriča, ki pa je bil tako "velikodušen", da je svoje komplice skušal razbremeniti z izjavo, da so nedolžni, in da je vse vlome izvršil sam. Naknadno je policija dognala, da njegova izjava ni resnična.

Gjorič je slep na eno oko in je izvrševal vlome okrinkan z robcem. Njegovo življenje je zelo pustolovsko. Najprej je bil uradnik pri nekem rudniku v Srbiji, potem je prišel v Francijo, kjer je dobil zaposlitev pri neki ladjedelnici v Havru. Vendar je imel premalo sredstev za razkošno življenje, ki je hrepenel po njem. Ker ni šlo po poštenu poti, se je vrgel na nepošten način "zaslužka". Letos v začetku leta je prišel v Pariz, spravil skupaj nekaj banditskih tipov in z njimi izvrševal vlome. Nakradene predmete je prodajal po smešno nizki ceni. Zdaj je vsa njegova tolpa na varnem.

DRAGOCENI KROMPIR.

Pred berlinskim delavskim sodiščem je tožila 35 letna gospodinja Frida Gutzeit trgovca Izaka Schmalsticha, katerega je dve leti vzorno vodila gospodinjstvo, za štiritedensko plačo, ker je bila radi treh strohnelih krompirjev brez odloga odpuščena. G. Schmalstich je šel celo tako daleč, da je radi teh treh krompirjev celo obdržal vse njene stvari. Toda, ko se je prikazala Frida s poljeico, jih je moral vrniti; za plačo 60 mark in za prehranjevanje, za kar je zahtevala 90 mark, pa je pomarala policaita na pomoč delavsko sodišče. Pred prehodom k obravnavi je skušal predsedujoči pripraviti obtožnica k temu, da bi se spravil s tožiteljico in ji plačal zahtevanih 150 mark; ker itak ni nobene podlage za brezodložno odpuščitev tožiteljice radi treh zavrženih gnilih krompirjev, bi ga moralo sodišče brez nadaljnega obsojdit na plačanje odškodnine. Toda o spravi ni hotel Schmalstich nič slišati. On da ne plača niti pšeniga, ker dotični trije krompirji so imeli zanj vrednost 3000 mark. Začuden je pogledal predsednik gospoda Schmalsticha in ga opozoril, da ni sodišče mesto, kjer bi se delali slabi dovtipi. "Kaj se to pravi, delati slabe dovtipi?" je dejal Schmalstich. "Tako je, kot sem rekel; dovolite mi vsaj, da vam stvar razložim, in sami boste videli, kakdetektivji.

BLAGAJNIK FARMARSKEGA ODDELKA.

Mr. Eric England, ki je bil nedavno imenovan za blagajniškega načelnika farmarskega oddelka v Zdr. državah.

RAZSTAVA BOBNOV IZ SVETOVNE VOJNE.

Slika predstavlja skupino bobnov od ameriške armade, katere so rabili na francoskem bojišču za časa svetovne vojne, ko so godbe igrale bojne koračnice.

ko bridko resnična je." Nato je podal sledeče presenetljivo pojasnilo: Ko se je pred tremi tedni vrnil s potovanja v Amsterdam, je prinesel s seboj tudi tri krompirje, v katerih pa se je nahajalo osem diamantov, ki jih je v tem mestu kupil. "Ne radi carine, gospod predsednik, ampak samo, da bi kamni ohranili svoj sijaj". Je hitel zatrjelati g. Schmalstich. Neverno se smehljaje je poslušalo sodišče in poslušalstvo razburjeno govoricenje obtožena, dokler ni slučajno navzoči zlatar potrdil, da je vendar nekaj resnice na zgodbi. Kajti že staro opazovanje uči, da zgubijo diamanti mnogo svojega blesva, če ležijo dalje časa v buržunastih ali svilenih etujih; radi tega imajo amsterdamski trgovci navado, da hranijo dragocene kamne v izdolbenih krompirjih, kjer obdrže vedno svoj ogenj. Ko se je Schmalstich vrnil iz Amsterdama, je položil vse tri krompirje, ne da bi svoji gospodinjki kaj povedal o njihovi vrednosti, na pisalo mizo. Ko je odšel, je pospravljala gospodinja kakor navadno sobo in je vrgla krompirje v čeber, ki ga je pozneje izpraznila v na dvorišču stoječi aboj smeti. Na nesrečo pa je mestni voz za smeti že preje odpeljal, predno se je Schmalstich vrnil domov, tako da sedaj ni bilo nobene možnosti več, da bi se dragoceni krompir zopet našel. Po kratkem posvetovanju sodišča je bil gospod Schmalstich obsojen na plačilo 150 mark toiteljici, ker je bila odpustitev iz službe brez odloga nepravilna, ker tožiteljica ni pač mogla vedeti, da je bila v krompirju skrita tako dragocena vsebina. Tako ni prišel ubogi gospod Schmalstich samo ob svoje diamante in pripravno gospodinjstvo, ampak bo moral še plačati 150 mark in sodne stroške.

SKOK S PADOBRANOM IZ VIŠINE 6000 M.

Strah tudi pogumnih zrakovplovcev je še vedno padalo. Številni poskusi, ki so bili podvzeti v svrhu reševanja aeropilotov v primerih katastrofe, so dokazali, da skok s padalom ni tako zanesljiv kakor se običajno misli. Časih je krik skoz iz letala, da se padalo ne odpre in skakalec prileti mrtev na zemljo, drugič so zopet komplikacije druge. Zato velja skok iz aeroplana še vedno za pogumno dejanje, ki je več ali manj vselej združen z življenjskim rizikom.

Na francoskem letališču Le Bourget pri Parizu je izvršil prošle dni belgijski letalec Coppans bravurozen čin. Povzpel se je z aeroplanom visoko nad boalko. Ko je bil 6 tisoč metrov nad zemljo, je skočil iz letala. S strahom in trepetom so gledali njegovi tovariši za njim. Imel je srečo, pri-

NERVOZNO STOLETJE IN FRANCOŠKA AKADEMIJA.

Znano je, da se francoski slovar izpopolnjuje samo po navetih in odločitvah Francoske Akademije, ki je vrhovna instanca v vseh zadevah, ki se tičejo francoskega jezika. Do te instance je sedaj segel jok in vpitje našega stoletja.

Na eni zadnjih sej ustanove se je razpravljalo o sprejemu nekaterih novih besed in sklenjeno je bilo, da pridejo v naslednji natis slovarja Francoske Akademije tudi naslednje štiri besede:

Nevrastenija, nevrasteničen, neurologija, nevroptat. Zvezek, v katerem bodo te besede, izide aprila 1929. Tako dobiva tudi eksaktna znanost našega časa obeležje nervoznosti in živčne razstrojenosti, na katerem trpi z malimi izjemami vse človeštvo naše dobe.

matških okoliščinah teh dežel, pa je postavil svojo teorijo, ki trdi, da so gnili zobje samo posledica pivovarniškega kvasa, ki ga v južnih deželah uporablja za mesenje kruha. Ta kvas daje hrano bakterijam, ki uničujejo s proizvodnjem kislin tudi najbolj zdrave zobe. A zadostuje že najmanjša neodstranjena količina tako kvasčevnega kruha v zobovju, da pričene bakterije svoje uničevalno delo. Tega kvasa se na severu ne poslužujejo in zato zobne gnilobe ne poznajo.

SKOK S PADOBRANOM IZ VIŠINE 6000 M.

Strah tudi pogumnih zrakovplovcev je še vedno padalo. Številni poskusi, ki so bili podvzeti v svrhu reševanja aeropilotov v primerih katastrofe, so dokazali, da skok s padalom ni tako zanesljiv kakor se običajno misli. Časih je krik skoz iz letala, da se padalo ne odpre in skakalec prileti mrtev na zemljo, drugič so zopet komplikacije druge. Zato velja skok iz aeroplana še vedno za pogumno dejanje, ki je več ali manj vselej združen z življenjskim rizikom.

Na francoskem letališču Le Bourget pri Parizu je izvršil prošle dni belgijski letalec Coppans bravurozen čin. Povzpel se je z aeroplanom visoko nad boalko. Ko je bil 6 tisoč metrov nad zemljo, je skočil iz letala. S strahom in trepetom so gledali njegovi tovariši za njim. Imel je srečo, pri-

letel je gladko in je pristal na zemlji nepoškodovan in zdrav. Skok iz višine 6000 m s padalom je kajpada tudi eden izmed rekordov v letalskem svetu.

ZAKLAD V MIZI, KI SO JO PRODALI NA DRAŽBI.

Nenavaden slučaj pozablivosti se je pripetil te dni na Dunaju. Bivšega trgovca Jožefa Wolfa so pritiskali upniki. Te dni so si izposlovali sodno prodajo nekaterih kosov njegove hišne oprave, med katerimi je bila tudi ena toaletna miza. To mizo so oddali na dražbi za 60 šilingov. Komaj jo je dal kupec odpeljati, se je Wolf spomnil, da je bil iz nje pozabil vzeti vse svoje dolgotletne prihranke. Stekel je na policijo in je prosil, naj mu pomagajo. Kupčevega imena ni vedel. Vendar se je policijskim organom po naporih preiskavah posrečilo dognati, da so prepeljali mizo k nekemu mizarju, ki so ga nato obiskali. Wolf je odprl neki predal in je potegnil iz njega hranilno knjigo, glasečo se na 9000 šilingov, dalje 500 dolarjev in 37.000 Kč v gotovini. Od veselja je padel skoraj v nezavest. Ne mizar ne kupec, ki je hotel drugega dne mizo odpeljati na svoj dom, nista vedela, kakšen zaklad je bil prodan na dražbi za borih 60 šilingov.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

Naznanilo in zahvala.

Zalostnim in potrtem srcem naznanjamo znancem in prijateljem, da je našega soproga, oziroma očeta, oziroma sina,

John Yenicha, Jr.

ubilo v jami dne 26. sept. 1928. Star je bil komaj 27 let. Ker je bil delegat na trinajsti konvenciji Jugosl. Kat. Jednote v Ely, Minn., ga večina delegatov pozna.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so od blizu in daleč prihiteli k mrtvaškemu odru in k pogrebu. Kako je bil priljubljen, priča njegov pogreb. Udeležilo se je tristo avtomobilov in darovanih je bilo toliko cvetlic, da jih je moral en velik avtomobil voziti. Ker se nam ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, ker bi morali popisati veli list, se na tem mestu zahvalimo vsem skupaj in Vaš kličemo: Bog Vam povrni.

Tebi, naš ljubljenc, pa želimo, naj ti bo lahka rodna zemlja.

MARY YENICH, žena; hčerka DOLORES (2 leti); sin JOHN (8 mesecev); KATARINA in JOHN YENICH, starši; JOŽEF in MARY, brat in sestra.

Morley, Colo., 11. oktobra 1928.

NAŠI ZASTOPNIKI.

COLORADO:
Canon City. — Ana Susman.
Colorado Springs. — M. Kapsch.
Crested Butte. — Martin Težak.
Denver. — G. Pavlakovich.
Leadville. — Rev. M. Trunk, John Zeleznikar.
Pueblo. — Rev. P. Cyril, O.S.B., I. Meglen.

ILLINOIS:
Argo. — John Poljak.
Aurora. — M. Vesel.
Bradley. — Rose Smole.
W. Pullman - Chicago. — Frank Gabriel.
Elmhurst. — Karolina Milost.
Granville. — Frank Perše.
Lockport. — John Koreltz.
Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic.
La Salle. — Anton Strudel.
Joliet. — M. Bluth, Jos. F. Muhich, John Kramarich.
No. Chicago. — Joseph Drashlet.
Peoria. — Mary Zabukovec.
So. Chicago. — Ant. Bakse.
Waukegan. — Andrew Košir.

INDIANA:
Elkhart. — Mary Oblak.
Indianapolis. — Louis Komlanc.
St. Charles - Saginaw. — John Grišar.
Galesburg. — Anna Dolinšek.
Porter. — A. Kerznaritz.
KANSAS:
Franklin. — John Dobravec.
Frontenas. — Joseph Zorc.
Kansas City. — Peter Majerle.
Mulbery, Kans. — Mrs. B. Omahne.
Wathena. — John Frankovich.
West Mineral. — Mary Plankar.

MICHIGAN:
Ahmeek. — J. Hritljan.
Detroit. — Rev. B. Ambrožič.
Grand Haven. — Ang. Resner.
Iron Mountain. — Kath. Heber.
Calumet. — Jos. Sustarsich.
Manistique. — Ana Schwab.

MINNESOTA:
Aurora. — E. Smolich.
Biwabik. — Mr. Frank Globokar.
Chisholm. — B. Globočnik.
Ely. — Mrs. V. Marn, John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar.
Gilbert. — Frank Ulčar.
Hibbing in okolica. — Joe Zaic.
Keewatin. — Mary Kolar.
Leoneth. — Peter Stampfel.
McKinley. — A. Hegler.
New Duluth. — M. Spehar.
Redore. — A. Mlakar.
Rice. — Rev. John Trobec.
Sartell. — John Burgstaler.
Soudan. — Frances Loushin.
Virginia. — Angela Schneller.

MONTANA:
Butte. — Marko Gornik.
East Helena. — Frances Ambro.

NEW YORK:
Brooklyn. — Catherine Schneller.
Gowanda. — J. Zevnik, Karel Strnišna.
Little Falls. — Amalia Furlan.
New York. — Rev. Kerubin Begel.

KAKO SE JE IZNE-

BILA REVMATIZMA

Vedoč po svojih lastnih izkušnjah, koliko človek trpi, kateri ima revmatizem, je Mrs. Hurst, ki živi na 204 Davis Ave., 67-G, Bloomington, Ill., tako hvaležna, da si prizadeva, kjer je more, se drugim trpečim povedati, kako se lahko iznebijo teh bolečin in čisto priprosto način kar na svojem domu.

POTREBUJEMO

5 žensk, ki govore slovensko. Stalna plača \$35.00 na teden ali več. Oglasite se med 9. in 11. uro dop. na 325 W. Monroe St., Chicago, Ill., na vzhodni strani poslopja. Vprašajte za Mr. Kusmer.

POTREBUJEMO

5 moških, ki govore slovensko. Stalna plača \$35.00 na teden ali več. Oglasite se med 9. in 11. uro dop. na 325 W. Monroe St., Chicago, Ill., na vzhodni strani poslopja. Vprašajte za Mr. Kusmer.

ROJAKOM V JOLIETU

naznanjam, da se dobe pri meni vsakovrstne knjige, mašne, nabožne in povestne v slovenskem in angleškem jeziku, iz knjigarne Amer. Slovenca in od Ave Maria. — Enako imam v zalogi raznovrstne gramofonske plošče, ki jih lahko pri meni poizkusite. — Dalje dobite pri meni razna zdravilna zelišča in rože, ki sem jih dobil naravnost iz starega kraja. Pristno domače zdravilo in poceni.

Marko Bluth,
512 No. Broadway, Joliet, Ill.

OHIO:
Barberton, O. — Rev. A. L. Dombach, Joseph Lekšan, A. Okoliš.
Bedford. — Frank Stavec.
Bridgeport. — L. Hoge.
Cleveland. — Mike Poklar, Rev. J. J. Oman, Rev. M. Slaje, Rev. M. Jager.
Conneaut. — Angela Berus.
Kenmore, O. — Alois Mevzer.
Nottingham. — Mary Mevzek.
Noble. — Jennie Intihar.
Lorain. — Mamie Perusek.

PENNSYLVANIA:

Aliquippa. — Ant. Habich.
Ambridge. — Jennie Svegel.
Beading. — Nikolaj Simonich.
Bessemer. — Mary Ohlin.
Braddock. — Joseph Lesjak.
Bridgeville. — Elizabeth Gradishar.
Burgettstown. — J. Pintar.
Bulger. — S. Jenko.
Canonsburg, Houston, Strabane in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič.
Cairnbrook. — Angela Satkovič.
Durant City. — Frank Debevec.
Duryea. — A. Pirnat, Am. Svek.
Farrell. — Anna Lumpert.
Forest City. — Mrs. J. Zidar.
Homer City. — Mary Gorichan.
Homestead. — Jos. Simic.
Imperial. — Paul Jamnik.
Johnstown. — Andrew Tomec, C. Pristau.
Moon Run. — Jacob Drašler.
Morgan. — M. Dervovšek.
Olyphant. — Mary Zore.
Pittsburgh. — John Golobich, G. Weselich, G. Verbanc.
Sharpsburg. — John Skoff.
Stetilton. — Anton Malesich, Doroteja Dermes, Ana Lopert.
Vandling. — Frank Pancar.
West View. — Jos. Briski.

WISCONSIN:

Kenosha. — Mrs. Mary Vidmar.
Milwaukee. — Lucija Gregorčič, Marg. Ritonja.
Racine. — Martin Novak.
Sheboygan. — Michael Progar, John Udovich, Marie' Prichland.
Tigau. — Ludvik Perušek.
Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik.
Willard. — Frank Perovshek.

WYOMING:

Kemmerer, Sublet, Diamondville, — Frank Rosenstain.
Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffer, Uršula Ivsek, Ant. Leskovic, Jr.

MISSOURI:

Harvel, Mo. — John Reznik.
Neelyville, Naylor in Poplar Bluff, Mo. — Ant. Slanc.
St. Louis, Mo. — John Mihelich.

CANADA:

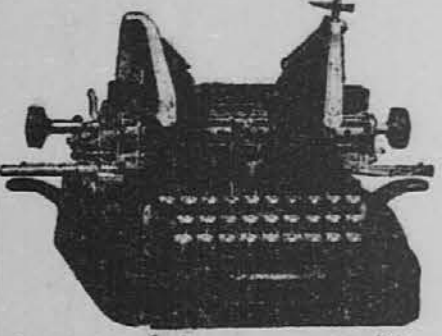
Montreal, Que., Canada. — Mart. Geld.
Nelson, B. C., Canada. — Frank Mlakar.
Princ George, B. C., Canada. — Fr. Saje.

San Francisco, Calif. — Mrs. Bara

Kramer, Mrs. K. Cesar.
Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob, George Ferenčak.
So. Omaha, Nebr. — Ant. Krasovec.
West Linn, Ore. — Marija Plantan.
Renton, Wash. — Thomas Rihitar.
Newark, N. J. — Jennie Mevzek.
Helper, Utah. — August Topolovec.
Valley, Wash. — Mary Swan.
Richmond, W. Va. — Nich. Badovinac.
Thomas, W. Va. — John Lahajnar.
Pierce, W. Va. — John Jurca.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

DVA "OLIVER" PISALNA STROJA

sta naprodaj v upravnistvu "Amer. Slovenca". Stroja sta bila rabljena, a sta v dobrem stanju. Kaki društveni tajniki (ce), ali trgovci, ki imajo mnogo pisanja in so si že večkrat želeli nabavi pisalni stroj, imajo zdaj lepo priliko, da pridejo do pisalnega stroja prav poceni. Pridite in ogledjte si jih. Poslužite se prilike, kateri bi si radi nabavili pisalni stroj.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se prporočamo za naročila za premog — drva in prevajanje pohištva ob Eastu selitva.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 6221.
LOUIS STRITAR
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

Žena z zaprtimi očmi

Pierre l'Ermite. - Poslovenil dr. Lovro Sušnik.

Ludovik ne vidi ničesar. . . razen masivnega, četverokotnega, strogega, veličastnega hotela, ki dela s svojimi sivimi skalami skozi smreke vtis čokatega bitja, naslonjenega na goro, ki ljubi to goro, a ji ne zaupa. . . vsled njenih presenečenj, njene nenadne in strašne togote.

V tem hipu napravi pot ob voglu velikega pečevja hiter ovinek in vodi po zelo strmem klancu ob majčkenem vodopadu.

Zdajci se Ludovik Hughe ustavi. . . Tam, ob tem ovinku. . . ob tistem slapu, ki spušča od skale do skale svoj srebrni curek, sedi mladenka, ki zbira na kolenih velike bele osate, da napravi iz njih šopek.

To je ona! . . . O, moj Bog. . . da! . . . ona je! . . .

Ludovik Hughe je položil obe roki na prsi, kot da bi zadržal utripe svojega srca. . .

Ob ropotu kamenja, ki se je sprožilo pod Ludovikovimi nogami, je deklica dvignilo glavo. . . Sedaj je pa ona vsa trda od iznenadenja. . . nekaj belih bodilk ji pade iz rok. . . Ze se vzravna. . . z zavzetjem in grozo v očeh. . .

"Vi. . . vi. . . tukaj?"

Mladenec se ni premaknil.

"Da. . . jaz. . . tukaj. . ."

"In zakaj?"

"Me morete-li po tem vprašati?"

"A pač! . . . Vprašam vas. . ."

Na temačnem nebu se odraža prav cela podoba devojke. . . mislil bi, da je gorska vila.

Ludovik Hughe jo motri. Skoraj bi sklenil roki pred prikaznijo. . .

Slednjic ji odgovori počasi, kajti besede se mu le s težavo dvigajo iz srca do ustnic:

"Sem tukaj, ker vas ljubim! . . . ker ne morem več živeti brez vas! . . . Dokler nisem poznal, nisem obstojal. . . Bil sem bebasti norec, ki ste ga poznali: — tisti, ki je metal svojo mladost vsem krvopijam montmartrskih noči. . . tisti, ki je zasramoval celo bele lase svojega starega očeta! . . . Vi ste mi odkrili ceno življenja, ker ste mi odkrili visoko ljubezen. . . Moje življenje je ondi, kjer ste vi. . . Ostalo, vse ostalo na svetu zame ne obstoji več."

Devojka posluša drhteča. . . neizrekljivo pretresena. Kot bi ne bila ničesar slišala od odgovora, zakliče, sklepajoč roki:

"Čemu ste prišli prav do sem kalit veliki mir, ki ga je vsa moja bit tako zelo potrebna. . .?"

"Čemu. . .? povedal sem pravkar! . . . Toda razložil sem vam to pač bolj včeraj v tistem pismu, ki ga, žal, niste hoteli sprejeti."

"V kakšnem pismu?"

"Niste zavrnila snoči pisma?"

"Nisem niti prejela niti zavrnila nikakega pisma."

Ludovik Hughe sklene sedaj roki v znak zahvalnosti:

"Oh, kako sem srečen! . . . Torej ni še ničesar izgubljenega, ker niste ničesar prejeli. . ."

"Na katero ime ste naslovili to pismo? . . ."

"Odposlal sem ga vam po vodniku. . ."

"Pa na katero ime? . . ." sprašuje mladenka.

"A na kakšno, me hočete, da bi ga naslovil, če ne na vaše? . . . Napisal sem: Gospodična Marija Durand."

"Ne imenujem se več Marija Durand."

"Kako? . . . Spremenili ste ime? . . ."

"Nisem spreminila imena. . . Vzela sem le zopet svoje. . ."

In ob teh besedah se devojka vzravna in

zdi se, da postaja večja.

"Ne imenujete se Marija Durand?"

"To ime je bilo le zato, da mi je dopuščalo služiti si svoj kruh. . . trdi kruh, ki sem ga pri vas tako pogosto močila s svojimi solzami. Ampak moje ime. . . moje edino ime. . . ime vsega časa in vseh mojih — je čisto drugo: imenujem se Rozalina pl. Cressy."

Ludovik Hughe se nasloni na skalo:

"Rozalina plemenita Cressy. . .? S tremi besedami. . .?"

"Da, s tremi besedami. . ."

"Plemeniti ste?"

"Imam to veliko čast."

"Potem sem pa izgubljen! . . . Vi me ne boste nikdar marali! . . . Nikoli ne boste pri volji, da bi vzeli za moža sina kožarja iz Gobelinske ulice. . . nikoli, da bi se imenovali gospa Ludovika Hughe!"

Znoj se mu blesti na čelu. . . oči zro neznanokam. . . nekako bolešno rezanje mu krči ustnice.

Rozalina ga dolgo motri. . . Čuti vso resnost besed, ki jih bo spregovorila. A pustiti ne more takšne ljubezni v negotovosti dvoja.

"Čujte, gospod Hughe! . . . Rekla sem vam že: bila sem neizmerno nesrečna pod vašo streho."

"O, ta rečenica!"

"Izraža mojo misel. . ."

"Nesrečna. . .? Ne po moji krivdi! . . ."

"Ne, ne po vaši krivdi. In vas hranim v res hvaležnem spominu in. . ."

"In. . .?"

"In, če dovolite, v prijaznem čuvstvu."

"Hvala! . . . oh, ponovite še enkrat to besedo. . . Rekli ste: čuvstvu. . .?"

"Dejala sem: v prijaznem čuvstvu."

"Tudi moj oče vas je imel rad."

"Toda prestala sem takšne žalitve. . . Doznala sem take grozne obdolžitve, da si ne morem misliti, kako bi opravičila te obdolžitve, če bi prišla k vam nazaj. Ze slišim vzklikati vašo mater: 'Saj so mi bili pravili! In kako prav je imela Melanija! . . .'"

"Gospodična. . . dovolite! . . . To je svečana minuta! . . . Ne gre za mojo ubogo mater, ki je tako dostopna tujim vplivom! . . . Kar se tiče Melanije, ne obstoji več."

"A zame je tako zelo obstojala! . . ."

"Joj. . . Ko bi bil vedel! . . . Pa tu gre za vas in zame. Verjemite mi, kadar človek sreča ljubezen na svoji poti. . . veliko, globoko ljubezen, mora vedno paziti nanjo, kajti v enem življenju ne gre dvakrat mimo. . . Nikoli ne boste ljubljeni na svetu tako kot vas ljubim jaz prostak, kožar. . ."

"To je čisto mogoče. . . A vi ste bogati. . . zelo bogati! . . ."

"Vi pa plemeniti. . . zelo plemeniti! . . ."

"To sedaj nič več ne pomeni. . ."

"Bogastvo odsej še manj! . . . Bogastvo se izgubi v enem dnevu. . . v eni uri! . . . Toda prednosti rade ne zavise od položaja na borzi. Vi ste najbolj ginljiv dokaz tega. Ali se spomnite? . . . Jaz sem bil nekoliko spregledal. . . Se li spominjate najinih srečanj na obrežju morja. . .? Ljubil sem vas tedaj nesrečno. . . ljubil sem vas kot sobarico. . . Prišel nisem semkaj po gospodično Rozalino pl. Cressy ampak po nesrečno Marijo Durand. . ."

"Te ni več! . . . Druga pa ne bo mogla nikdar zopet priti v hišo v Auteilu. . . nikoli več gledati teh sovražnih zidov. . ."

"Napravila si bova gnezdo drugje. . ."

V sedanjem času

stiskanja grozdja in pripravljanja mošta

bo marsikdo našel koristne nasvete in navodila v knjigi

"KLETARSTVO"

ki jo je spisal ravnatelj kmetijske šole na Grmu.

CENA JI JE \$2.00.

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Grozdje! Grozdje!

Kako druga leta bomo imeli tudi letos fino newyorško grozdje. In sicer imamo že tukaj dve kari newyorškega grozdja na: Blue Island Ave. in Pauline str.

Letos bo ceneje kot lansko leto.

Pridite osebno h kari, ali pa kličite na telefon: Lawndale 0218.

Se priporoča vsem odjemalcem:

MRS. MOHOR MLADIČ

2310 S. Millard Avenue Chicago, Illinois.

KNJIGE za šolo in dom

Ob bližajočem se šolskem letu priporočamo slovenskim šolam, č. g. duhovnikom, staršem in posameznikom našo veliko izbiro slovenskih učnih knjig. — Pozornost želimo obrniti na sledeče, ki se lahko uporabljajo v šoli, a so tudi praktične vrednosti v domači uporabi.

1) Abecednik, za ameriške Slovence	\$0.45
2) Katekizem za ameriške Slovence, slov.-angleški	.45
3) Webster's New Standard Dictionary. Fina vezava v platno. Ob robu so vrezane začetne črke, s čemer je omogočeno, da se besede lažje najdejo. Cena	1.00
4) Popular Webster Dictionary, manjša izdaja	.45
5) Atlas z zemljevidi celega sveta. Zelo pripraven za učence, kakor tudi za domačo porabo	2.50
6) Globus, zemeljska obla, ki je v veliko pomoč pri učenju zemljepisja	1.00
7) Heart Songs. Zbirka nad 400 najbolj priljubljenih ameriških pesmi z notami. Fina vezava	2.00
8) English-Slovene Reader. (Angl.-slov. čitanka). Spretno prirejena knjiga za Angleže, da se lahko slovensko uče, kakor tudi za Slovence za učenje angl. jezika	3.00
9) United States of America. Pojasnila in pouk v slovenskem in angleškem jeziku o federalni vladi in o državnih in lokalnih upravah. Zelo primerna knjižica za tiste, ki žele postati ameriški državljani, a tudi drugim bo dobro služila	.25
10) Državlanski katekizem. Vprašanja in odgovori, ki jih je treba znati pri dobavi državljanskih papirjev	.25
11) Slovenska stenografija. 1. in 2. del. Kdor bi se želel izvežbati v tej zanimivi vedi, ki je tudi velike praktične koristi, mu priporočamo to knjigo. Oba dela skupno	1.20
12) Učnim močem, ki se trudijo, da predočijo učencem zlo pijančevanja, priporočamo knjižico "Učitelj v boju proti alkoholizmu"	.45

Za druge knjige in molitvenike nam pišite po cenik.

Naročila, katerim je priložiti potrebno svoto denarja, pošljite na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Strel, ki pa ni zadel.

Prinesel sem v nekem članku v A. S. dve sliki iz socialnega življenja. Ena je posneta iz potniških vtisov Johna Olipa in se tiče razmer na Hrvaškem, druga je iz sedanje Rusije. G. Molek kritizira v "Opazovanjih" moje opazke in govori o dveh kubističnih slikah. Kubistika je panoga futuristike, nekaj umetno prisiljenega. Taki bi bili tudi moji zaključki, ko sem poudaril potrebo izobrazbe, ko sem poudaril potrebo izobrazbe brez mas, brez katere se kako zelo težko da zatreti ali odstraniti.

G. Molek poprašuje: "Kakšna izobrazba? G. Trunk se vendar ne more pritožiti, da ni na Hrvaškem in v Jugoslaviji sploh dovolj 'izobrazbe' starega kopita, po katerem tudi on 'izobrazuje'. Taka 'izobrazba' je tudi na Poljskem, bila je v Rusiji stoletja in je še danes povsod, kjerkoli Judje točijo strup. A ne samo Judje. Točijo ga tudi krščanski in katoliški rakijaši. Ta 'izobrazba', te vrste omika že ne bo navadila ljudi na treznost. Saj je vendar po vseh krščanskih deželah v Evropi poleg vsake cerkve oštarija — in kdor se napije rakije, zaspi potem v cerkvi, in kdor se napije 'božje besede' v cerkvi, zaspi potem v krčmi."

Piff . . . paff . . . puff . . . br-zostrelja g. Molek na "to krščansko in tudi Trunkovo izobrazbo", ampak obležala ta izobrazba pa ni, ker je strel ni zadel.

Ime krščanska in katoliška izobrazba še dolgo ne zadostuje za res krščansko izobrazbo. Hrvatje se sicer zelo trkajo na svoja katoliška prsa, ampak med istimi "katoliškimi" Hrvati je dolgo in strahovito odmeval glas: "Popovi, lopovi." G. Molek naj blagovoli malo pogledati okoli sebe med bračo Hrvatov, in če je kolikaj pošten, ne bo zapisaval na rovaš krščanstva ali katoličanstva, ki je bore malo te robe in je večinoma vse le golo ime.

Dalje. Ali krščanstvo fabricira rakijo, daje koncesije in postavlja krčme, kjer se toči strup? "Poleg vsake cerkve je oštarija," pravi. Ali zida krščanstvo oštarije? Krčme niso vse kvarljive, mnoge so radi prometa itd. celo potrebne. Za te ne gre. Res je poleg cerkve pogostoma škodljiva krčma. — Ampak kdo navadno postavlja take oštarije, kdo jih dovoljuje, kdo jih vodi? Slovenski pregovor prav značilno eika na to okolščino, ko veli: "Kjer Bog zida cerkev, tam postavi hudič gostilno." Ni treba ravno misliti na kako zlodijevsko nakano, ampak gostilna je v območju političnih oblasti, ne pa krščanstva. G. Molek to prav dobro ve, a njemu je na tem, da flikne "krščansko izobrazbo", ni mu pa za resnico.

Opravičeno sem opozoril na politiko, ki ima to panogo v oblasti, pristavil pa tudi, da politika sama ne bo opravila vsega. Ravno iz tega vzroka sem

OČALA SEM IZGUBIL

na veselici v nedeljo v šolski dvorani. Pošteni najditelj se prisi, da jih proti povrnitvi stroškov prinese ali pošlje na John Prah, 1830 W. 22nd St., Chicago, Ill.

HIŠA NA PRODAJ.

Pod ugodnimi pogoji prodam novo "brick veneer" hišo na Oakland & Ingalls Ave., v Jolietu, Ill. — Hiša je velika 42x24 in ima pet sob, dve šrambi za obleko in kopalno sobo. Cena je samo \$4400.00. Za pojasnila se oglasite na 1601 Nicholson St., Joliet, Ill. Telephone 4769-W.

Prinesel drugo sliko iz sedanje sovjetske Rusije.

Strinjam se s tem, da niti sovjetaši ne morejo razmer predrugačiti v kaki kratki dobi. Stvar je pa le malo drugačna. V krščanskih in katoliških deželah ima, recimo, cerkev samo moralno silo na razpolago, vse drugo, krčme, opojne pijače, je v območju političnih oblasti.

Sovjeti v Rusiji pa so spravili v svojo oblast vsa moralno in vsa politično silo. Zaprejo lahko cerkev in gostilno, v ostali Evropi krščanstvo ne more zatvoriti krčme in če bi bila s cerkvijo pod eno streho. Pri razmerah v sovjetski Rusiji bi se bilo v teku desetih let lahko malo več doseglo.

G. Molek, kakor navadno, kaže na bodočnost.

"Trunk vendar ne more zahtevati čudežev (nisem tako naven). Lahko pa verjame, če hoče, da bodo na Ruskem boljše razmere deset let prej kot na Hrvaškem." Mogoče, mogoče pa tudi ne.

Recimo, da bi politična oblast na Hrvaškem ali v Jugoslaviji šlo roka v roko s krščansko moralno silo, potem bi ostala Rusija daleč zadaj. Ne samo to.

Rusija ima vse v svojih rokah, ampak če ona vztraja pri zatiranju krščanske moralne sile in bo "izobraževala", kakor v zadnjih desetih letih, in kakor "izobrazuje" tudi g. Molek, potem bo lahko zatrla vodko in oštarije, za pa ne bo.

Ampak imam še eno za Moleka, kateremu je moja "izobrazba" tako ničvredna. Na Hrvaškem krščanstvo nima v oblasti postopanja političnih činiteljev v zmernostnem vprašanju. V istem položaju so Molekovi bratci-socialisti v mnogih krajih. Kako je v pretežno socialistično navdahnjenih krajih?

Mr. Olip omenja alkohol na Gorenjskem. "Kdo bo dal za liter? Ali ga bomo pri Jožku ali pri Janezu?" To je baje najvažnejše vprašanje. — Mr. Olip sicer namigava na klerikalce in liberalce. Seve svojih pristašev ne bo obtoževal, nasprotno hvali jih, da "delajo izobraževalno", dasi težko. — Stvar malo drugače izgleda.

Ne tajim, da bi "klerikalci" ne popraševali po litru, ampak po svojih več ko 25letnih izkušnjah med pretežno socialističnim prebivalstvom moram brez pretiranja trditi, da so ravno socialisti popraševali po dveh litrih, ako so klerikalci po enem. Da bi socialisti danes na Jesenicah ne popraševali več niti po litru, niti po Jožku, to bi pomenilo naravnost — čudež.

Pa ni treba hoditi v stari kraj na Gorenjsko. Ostanemo lahko doma na ameriškkih tleh.

Nedavno je A. S. prinesel sliko iz naselbine L. Od kakih 80 slovenskih družin da nekaj — krščansko izobrazbo, če govorim splošno, 8 do 10 družin. Do 70 družin je popolnoma v obsegu in območju pravnostno Molekove, toraj socialistične "izobrazbe". Na stotine je takih slovenskih naselbin v Ameriki. Socialisti imajo tam pravo in edino besedo glede "izobrazbe", političnih činiteljev pa nimajo na razpolago, kakor teh nima — krščanska izobrazba tam v Jugoslaviji.

Kako pa je v teh naselbinah glede — zmernosti? He . . . g. Molek, saj pišete v Proletarca, pogledjte včasih tudi poročila, za kaj se ti pristno rdeči krogi večinoma zanimajo! Tam je pristna Vaša "izobrazba" v polnem cvetu.

Kdor sedi v stekleni hiši, naj ne luča kamenja.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.